

Pauru Nymerohpyry sero Korĩtopõkõ Neneryme

Sero pape tymerose Pauru a. Ritonõpo nymenakahpyryme kynexine ynororo imehnõ amorepaneme. Serātu rihpõme Pauru kynexine. Tynmerohpyry sero taropose eya Jezu poetory tõ neneryme, Korĩtopõkõ neneryme.

Tynmerohpyryae toto tamorepase eya imehnõ motye kure osekaropyra toto ehtohme, imehnõ motye tuaro osekaropyra toto ehtohme roropa. Toto tamorepase roropa eya tyrypyrykõ xihpyry poko pyra toto ehtohme. Typye exiketõ turuse eya zae ehtoh poko, pytara ro exiketõ roropa turuse eya zae ehtoh poko tuaro toto ehtohme. Toto tamorepase oximõme toto ehtoh poko Ritonõpo poko kure rokẽ toto ehtohme Ritonõpo a.

1 ¹Ynanymerohpyry moro onenerykõme Jezu poetory tomo, Korĩtopõkomo. Ymaro Soxitene nase sero merory poko. Jakorõme ynororo Jezu enetuputyryke tyya. Ywy ase Pauru. Ritonõpo nymenakahpyryme ase, imehnõ amorepaneme, Jezu Kyrixtu poko.

²Ynanymerohpyry moro Korĩtopõkõ neneryme Ritonõpo poetory tõ neneryme, Jezu Kyrixtu enetupuhnanõ neneryme. Toahmase matose eya tymaro oehtohkõme. Imaro toehse matose, Jezu Kyrixtu a tukurākase oexirykõke, emero Kuesẽkõ Jezu enetupuhnanõ maro, emero pata tõ punero.

³Ynara āko ase Ritonõpo a opoko xine, “Papa kapuaono, kure rokẽ opoetory tõ tyriko. Torẽtyke pyra tyriko toto,” āko ase. Morara āko ase Jezu Kyrixtu Kuesẽkomo a roropa, enara.

Kyrixtu maro kure kyritorỹko Ritonõpo mana

⁴Kokoro rokẽ kure oritorỹko Ritonõpo mana Tumūkuru Jezu Kyrixtu enetuputyryke oya xine. Naeroro, “Kure mase Papa,” āko ase Ritonõpo a opoko xine. ⁵Kyrixtu maro oexirykõke emero nae exiketõ sã matose. Imaro oexirykõke orẽpyra exĩko matose omi kurã poko imehnõ zururu poko. Otupipyra roropa matose zae ehtoh waro oexirykõke. ⁶Kyrixtu poko onetahpyrykõ tonetupuhse oya xine yronymyryme. Naeroro aomipona matose. ⁷Emero nae exiketõ sã matose, Ritonõpo zuzenu nekarory emero mapoiatose. Jezu Kyrixtu Kuesẽkõ enehpõko ropa Ritonõpo mana seropõkõ neneryme emero. Aepyry ropa

eraximaryme oya xine Ritonōpo zuzenu nekarory mapoiatose. ⁸Kokoro rokē porempāpyra oritorỹko Ritonōpo mana onenetupuhkehpyra oehtohkōme, tyrypyhpyke pyra oehtohkōme Kuesēkō Jezu Kyrixtu oepyrorypahtao. ⁹Zae rokē Ritonōpo mana kyia xine. Eya toahmase matose, Tumūkuru marōme oehtohkōme, Jezu Kyrixtu Kuesēkō epeme oehtohkōme.

“Atapiakāko Jezu poetory tō mana, oty katohme?” katopōpyry

¹⁰⁻¹¹Wekyry tomo, Kyroe ekyry tō juruase opoko xine, ōsezusezukurukō poko. Naeroro ynara kary se ase oya xine, Kuesēkō Jezu Kyrixtu poetoryme oexirykōke, oseosezuhpyra ke ehtoko. Osepyno ke ehtoko yronymyryme. Oxisā enetupuhthoko. Oxisā tuaro ehtoko. ¹²Yrome toitoine matose ynara āko, “Pauru maro rokē ase,” āko. Imehnō, “Aporu maro rokē ase,” āko. Imehnō, “Peturu maro rokē ase,” āko roropa. Imehnō, “Kyrixtu maro rokē ase,” āko. Atae pyra matose, oxiehno exiketō samo. ¹³Mame atae pyra awahtao xine Kyrixtu apiakāko sā matose. Ywy Pauru orihpyra exiase wewe poko omyakākōme, oorypyrykō korokatohme. Naeroro, “Pauru poetoryme tōpurihkase ywy,” kara ehtoko. “Kyrixtu poetoryme ase,” kahtoko rokene. Oseosezuhpyra ehtoko.

¹⁴Morara exiryke tākye ase oēpurihkara xine jexihpyry poko. Asakoro rokē tōpurihkase ya, Kyrixpu, Kaju, enara rokene, ¹⁵“Typoe rokē tōpurihkase toto Pauru a, typotoryme,” karyino. ¹⁶Aō, imepỹ roropa tōpurihkase ya, Extepana, jekyry to maro. Imehnō tōpurihkase ya ahtao zuaro pyra ase, tuenikehse. ¹⁷Kyrixtu a tonyohse ywy ahno ēpurihkatohme pyra. Jenyohne typoko imehnō amorepatohme. Toto amoreparyhtao ya zuaro exikety omiry sā pyra jomiry nexiase. “To! Pauru emese kure imehnō amorepary poko,” kamexiporyino. Emese kure jomiry ahtao ynara kara mehtory, “Orēpyra Jezu Kyrixtu mana. Iirypymākō kurākary waro kuhse mana. Toorihse toexiryke kukurākatorỹko mana,” kara mehtory. “Pauru emese kure mana,” mykatory rokē otarāme.

Kyrixtu mokyro, Ritonōpo jamitunuru, ituarōnory, enara

¹⁸“Kyrixtu toxixihmapose wewe pokona kukurākatohkōme,” kary poko ynara āko Ritonōpo nukurākatyamo, “Tyjamitunuru ke Ritonōpo kukurākatorỹko mana toorihse Jezu exiryke kymyakākōme,” āko mā Ritonōpo nukurākatyamo. Yrome apotoimo htaka ytoketō ynara āko, “Oty katoh toorihse nae? Toiparo rokē toorihse,” āko toto ajohpe rokene.

¹⁹Moro poko ynara tymerose Ritonōpo omiry,

“Zuaro exiketō mā tyia xine rokē zuaro mā toto.

Yrome zuaro pyra toto ripōko ropa ase.

Seropōkomo a tuarohxo mā toto,

yrome ya zuaro pyra toh mana,”

tykase Ritonōpo pake. ²⁰Morara exiryke otara āko zuarohxo exiketō nae Ritonōpo a? Otara āko orēpyra oturuketō roropa nae? Imehnō ezuezuhanā roropa? Otara āko toh nae Ritonōpo a? Arypyra, “To! Zuarohxo mā toto,”

ãko Ritonõpo onenetupuhpynomo sero nonopõkomo. Yrome Ritonõpo a zuaro pyra mã toto ipunaka. “Zae ynanase Ritonõpo a zuarohxo yna exiryke,” ãko toh mã repe. Azahkuru rokẽ morara ãko mã toto.

²¹“Ajohpanorykomo,” ãko Jezu onenetupuhpynõ mã yna omiry poko Jezu enetuputyry poko. “Zuaro pyra matose,” ãko mã toto yna a. “Toiparo rokẽ Jezu toorihse,” ãko mã toto. Yrome Ritonõpo tuarohxo ipunaka. Morara exiryke Jezu onenetupuhpynõ tuaro pyra tyripose, tamoreme xine Ritonõpo waro exisaromepyra toto ehtohme. Yrome Jezu poko oturunohao rokẽ iirypyrymãkõ kurãkãko ropa mana, Jezu enetuputyryhtao eya xine. Morara tyripose Ritonõpo a. ²²Ynara ãko juteu tomo, “Ritonõpo jamitunuru enepoko yna a zuaro yna ehtohme. Ritonõpo jamitunuru eneporyhtao yna a, aomipona yna exiry,” ãko juteu tõ repe. Mame juteutõkara ynara ãko roropa, “Zuaro pyra yna ehtoh etary se ynanase. Zuarohxo exiketõ omiry etaryhtao yna a Ritonõpo poe aexiry ynanenetuputyry,” ãko mã kyreku tomo. ²³Yrome mokaro sã pyra ynanase. Ynara ãko rokẽ ynanase, “Kyrixtu toorihse, okurãkatohkõme, iirypyryme pyra oehtohkõme,” ãko ynanase. Mame morara karyhtao yna a juteu to netaryme tohne exiko mã toto. Morararo morara karyhtao kyreku tõ netaryme, “Ajohpe rokẽ moro,” ãko mã toto. ²⁴Yrome Ritonõpo nymenekatyamo a, “Kyrixtu toxixihmapose wewe pokona kymyakãkõme,” kary zae mana juteu tomo a, juteutõkara a roropa. Eya xine Jezu Kyrixtu Ritonõpo jamitunuru enepõko mana, kukurãkarykohtao. Eya xine zuaro Ritonõpo mana. Morara exiryke Tumükuru tyrise iirypyrymãkõ pynanohneme. ²⁵“Ritonõpo zuaro pyra mana,” ãko onenetupuhpynõ repe. Yrome ahno motye zuaro Ritonõpo mana. “Ritonõpo jamihme pyra mana,” ãko roropa onenetupuhpynõ repe. Yrome emero motye jamihme mana.

²⁶Wenikehpyra ehtoko wekyry tomo, oehtopõpyrykõ poko onymenekara ro awahtao xine. Tuhke pyra mexiatose, zuaro exiketomo. Tuhke pyra mexiatose tamuximãkomo. Tuhke pyra roropa mexiatose tymõkomo ke exiketomo. ²⁷“Tuaro pyra mokaro mana,” ãko onenetupuhpynomo. Yrome mokaro tymenekase Ritonõpo a typoenõme toto ritohme, tuaro exiketõ hxiropotohme. “Tuisame pyra mokaro,” ãko onenetupuhpynõ roropa. Yrome tymenekase roropa Ritonõpo a, toto typoenõme toto ehtohme tamuximãkõ hxiropotohme roropa. ²⁸“Mokaro xihpyry,” ãko onenetupuhpynomo. “Otyme kure nahe?” ãko. “Typahsẽme rokẽ mokaro,” ãko roropa toh mã repe. Yrome tonetupuhnanõ tymenekase Ritonõpo a onenetupuhpynõ penetatoh jamitunuru enahkapotohme. ²⁹Morara tyrise Ritonõpo a kure toexirykõ poko epyrypara ahno ehtohme tõpataka. ³⁰Mãpyra Ritonõpo a typynanohse matose, Jezu Kyrixtu marõme oehtohkõme. Zuaro toehtoh ekarõko kyya xine mana. “Zae matose ya,” ãko Ritonõpo kyya xine, Jezu a tukurãkase kuexirykõke. Ritonõpo poenõme kure kyriatose. Kukurãkatamitukõ topehmase eya toorikyry ke rahkene. ³¹Morara exiryke ynara tymerose Ritonõpo omiryryme, “Oepyryparykõ se awahtao xine Kuesẽkõ nyrihpyry poko rokẽ epyrypatoko,” ãko.

Kyrixtu exixihmatopōpyry ekarory poko

2 ¹⁻²Wekyry tomo, “Imepỹ poko Korītopōkō anamorepara ase, Jezu Kyrixtu poko rokē toto amorepāko ase,” ase ukurohtao rokene, ytopyra ro jahtao oya xine. Jezu orikyhyry poko āmoreparykō se nymyry exiase. Naeroro oehsene oya xine jahtao, jomiry tupime pyra nexiase. Jatamorepatopōpyry poko jepyrypary se pyra exiase, “Pauru otyro waro emero,” kara imehnō ehtohme. Ritonōpo osenetupuhtoh ekarory se exiase oya xine. Zae omi ekarory se exiase. Apitoryme aomiry waro pyra exiatose. Yrome seromaroro jarao mana. ³Morara exiryke oya xine toytose jahtao, zehno exikety omiry sã pyra jomiry nexiase. Tykytyky tykase ywy zuno jehtopōpyryke azahkuru se pyra jexiryke Ritonōpo a. ⁴Zae omi ekaroase oya xine. Zuaro exiketō omiry sã pyra jomiry nexiase. Yrome Ritonōpo jamitunuru ke kuamorepatose. Morame jomiry etaryke oya xine otuarōtanohpoatose Ritonōpo zuzenu, tyjamitunuru eneporyke oya xine. ⁵Naeroro Jezu tonetupuhse oya xine, ahno tuarōnory ke pyra, Ritonōpo jamitunuru poe rokē Jezu tonetupuhse oya xine.

Zuaro Ritonōpo ehtopo

⁶Ritonōpo zuzenu omipona exiketō maro zuaro exikety sã oturūko ase. Yrome Jezu onenetupuhpynō zuaro ehtoh sã pyra jomiry mana. Itāhpopātyã zuaro ehtoh sã pyra roropa mana. Axītao rokē itāhpopātyã mana sero nono po. ⁷Emero motye zuaro Ritonōpo mana. Aomiry ekarōko ase oya xine zuaro oehtohkōme. Pake tokare pyra Ritonōpo osenetupuhtopōpyry kynexine. “Umūkuru enetupuhnanō kurākāko ase aorikyryke toto myakāme. Umūkuru sã exiko mã toto,” tykase Ritonōpo tyya rokene, sero nono onyripyra ro tahtao. Morara katopōpyry tokare pyra kynexine aporo. Seromaroro jarao mã rahkene. ⁸Yrome Ritonōpo osenetupuhtopōpyry waro pyra seropōkō tuisary tō kynexine. Zuaro tahtao xine Kuesēkō onexixihmapopyra toh exiry wewe pokona. Emero motye Kuesēkō kure exiry mana, tuisamehxo exiry, enara. ⁹Moro poko ynara tymerose Ritonōpo omiry, “Tynekarory kurã kurākāko Ritonōpo mana ekarotohme typyno exiketomo a. Onenepitopyra seropōkō mana, onetapitopyra roropa, onenetupuhpitopyra roropa mã toto Ritonōpo nyrihyry kurã poko, tynekaroryme typyno exiketomo a,” me tymerose. ¹⁰Yrome moro poko kymarokō tutuarōtanohpose Ritonōpo zuzenu a, Ritonōpo nenetuputyhyry poko. Tuzenu tonehpose kukurohtaka xine zuaro kuehtohkōme. Emero oneto Ritonōpo zuzenu mana. Ritonōpo osenetupuhtoh waro mana zuaro pyra imehnō ahtao ro. ¹¹Kuosenetuputyrykō waro pyra imehnō mana. Kymarokō rokē zuaro. Moro saaro Ritonōpo zuzenu rokē Ritonōpo osenetuputyry waro mana. ¹²Jezu

enetupuhnōko sytatose. Naeroro Jezu onenetupuhpynō zuzenu kukurohtao xine pyra mana. Ritonōpo zuzenu rokē tonehpose Ritonōpo a kukurohtaka xine, kuamorepatohkōme, emero inekarohpyry waro kuehtohkōme.

¹³Morara exiryke ahno a rokē pyra tamorepase ynanase. Ritonōpo zuzenu a tamorepase ynanase. Naeroro kytamurukō namorepatopōpyry ke pyra imehnō amorepāko ynanase. Ritonōpo zuzenu namorepatopōpyry ke rokē Zuzenu nae exiketō amorepāko ynanase. ¹⁴Yrome Ritonōpo zuzenu maro pyra exiketō inekarotyā anapoipyra mā toto onenetupuhpyra toexirykōke. “Otāto tynekarory ekarōko Ritonōpo nae?” āko mā toto. “Oty katohme moro apoīko mokaro nae?” āko roropa toh repe oseyā rokene, Ritonōpo zuzenu maro pyra exiketomo. Ynara exiryke, Ritonōpo zuzenu nae exiketō rokē inekarotyā kure exiry enetupuhnōko. ¹⁵Ritonōpo zuzenu nae awahtao xine emero rokē toehse ahtao zae ehtoh enetupuhnōko matose. Mame ōmirykō eunopyry se imehnō ahtao oneunohpyra ekurehnōko mā toto, zae rokē oexirykōke. ¹⁶Ynara tymerose Ritonōpo omiryne. “Ritonōpo osenetupuhpynōpyry waro pyra imehnō mana.

Amorepary waro ehsaromepyra roropa mā toto.

Tamorepaneke pyra ynororo mana ipunaka.

Tamoreme zuaro ynororo,”

āko.

Māpyra Kyrixtu poe osenetupuhnōko sytatose, kukurohtao xine Zuzenu exiryke.

Ritonōpo poetory tomo

3 ¹Wekry tomo, tomeseke sā oturūko ase oya xine, Jezu enetupuhsenā sā oexirykōke, Ritonōpo zuzenu omipona nymyry pyra oexirykōke roropa. Ritonōpo zuzenu maro nymyry awahtao xine tyoro jotururu exiry oya xine. Yrome aomipona pyra oexirykōke Jezu waro pyra exiketō zururu sā ourutorỹko ase. ²Poeto pitiko ahtao suhsu ke auhpāko jē mana. Poeto pitiko sā matose Ritonōpo enetuputyry poko. Morara exiryke Ritonōpo omiry tupimākara rokē ekaroase oya xine. Aomiry tupimā onetara mexiatose enetupuhsenā sā oexirykōke. Morararo matose seromaroro. Aomiry tupimā onetara ro matose, ³Jezu onenetupuhpynō sā oexirykōke, Zuzenu maro pyra exiketō samo. Zumoxike matose. Oseosezuhnōko roropa matose. Morara awahtao xine Jezu onenetupuhpynō sā matose, Zuzenu maro pyra exiketō samo. Naeroro tupimā ke āmorepara xine ase. ⁴Ynara āko toitoine matose, “Pauru marōme rokē ase,” āko. Imehnō, “Aporu marōme ase,” āko. Morara karyhtao oya xine oxiehnokō sā matose. Jezu onenetupuhpynō sā matose.

⁵Yrome tuisame pyra Aporu mana. Tuisame pyra ase roropa. Ritonōpo namotome rokē ynanase, Jezu Kyrixtu poko imehnō amorepananōme. Tamorepase yna a oexirykōke Jezu poetoryme toehse matose. Kuesēkō nyrohmanohpotopōpyry poko rokē erohnōko ynanase, aomipona. ⁶Otyro puhturu arykary sā Kyrixtu ekarory mana. Ywy osemazuhme Kyrixtu ekaroase oya xine.

Mame Kyrixtu omiry poko āmoreparykō otyro ehxikary sã mana. Aporu toerohse ŷkapo āmoreparykō poko Kyrixtu omiry poko. Mame otyro ahtanohtoneme Ritonōpo mana. (Moro saaro typoetoryme oriatose Ritonōpo. Ritonōpo rokē onenetupuhpynomo a Tumūkuru enetupuhpory waro mana.) ⁷Næroro Kyrixtu ekaronanō mā ime nymyry pyra mā toto. Aomiry poko imehnō amorepananō roropa ime nymyry pyra mā toto. Ritonōpo rokē ime kuhse mana, ipoe enetupuhnanōme toehse kuexirykōke. ⁸Oxipākō mokaro Kyrixtu ekaronanomo, aomiry poko amorepatō komo, enara. Imeīpo typoetory tō epehmāko Ritonōpo mana, toto erohtamitume. Zae erohketō epehmāko kure mana. Zae pyrahme sã toerohse ahtao pitiko rokē toto epehmāko mana. ⁹Ritonōpo tupi sã matose. Tupito esē tutupi pyno exiry sã opyno xine Ritonōpo mana. Ritonōpo tupi poko erohketō sã ynanase Aporu maro. Āmorepatorŷko ynanase.

Mame tapyi esē tytapyī pynanopyry sã roropa opynanohtorŷko Ritonōpo mana. Itapyī sã matose. ¹⁰Tapyi apō sã Kyrixtu mana. Tapyi apō kure ahtao epukara tapyi mana jamihme exiryke. Moro sã Kyrixtu mana. Morara exiryke Kyrixtu ynanekaroase oya xine enetupuhthome oya xine apotoimo htaka ytopyra oehtohkōme. Ritonōpo a tyjamitunuru tokarose ya Kyrixtu ekarotohme onenetupuhpitopynomo a. Kyrixtu ekaroryhtao eya xine tapyi apō riko sã ase. Mame ŷkapo imehnō mā Kyrixtu omiry poko mokaro amorepāko jesahpyo. Mokaro amorepananō mā tapyi amonanō sã mā toto. Kure mā toto, zae imehnō amoreparyhtao eya xine. ¹¹Ritonōpo a Jezu Kyrixtu tonehpose xiaro, sero nono pona. Toiro ynororo, imepŷ pyra. Jezu enetuputyryke rokē kyya xine Ritonōpo poenōme exiko sytatose. Ytopyra sytatose apotoimo htaka. ¹²Imehnō amorepananō mā tapyi amonanō sã mana. Toitoine tapyi amōko sã mā toto okynā ehtohme, uuru ke te, parata ke te, topu kurā ke roropa sã tyriko mā toto. Mokaro sã matose zae imehnō amoreparyhtao oya xine. Yrome imehnō mā axītaonato sã rokē tapyi amōko mā toto, wewe ke te, apuary ke te, paruruary ke, enara. Mokaro sã exiko sytatose zae pyra imehnō amoreparyhtao kyya xine. ¹³Mame apoto toehse ahtao tapyi zatyry enēko sytatose. Yrome okynā exikety ke tamose ahtao zahpyra mana. Moro saaro Kyrixtu oehtoh ropa po. Kure imehnō tamorepase ahtao kyya xine zae toto amorepatopōpyry kyya xine enēko sytatose. Yrome zae pyra imehnō tamorepase ahtao kyya xine moro enēko roropa sytatose, Kyrixtu oepyyry ropahao. ¹⁴Mame tapyi zahpyra ahtao tapyi esē tytapyike ro exiko mana tozehse apoto ahtao. Mokyro saaro zae imehnō amorepananō Ritonōpo nekarory kurā apoīko mā toto toerohtamitukōme. ¹⁵Yrome jatypyry esemy tytapyike pyra exiko, tyahse exiryke. Mokyro saaro azahkuru imehnō amorepananō epehpyry kurā anapoipyra mā toto. Māpyra toto pynanohtnōko otarāme Ritonōpo mana apoto htae anymyhpyry samo.

¹⁶Ritonōpo tapyī sã matose, Ritonōpo zuzenu okurohtao xine exiryke. Moro waro matose. ¹⁷Ritonōpo tapyī kararapyryhtao Ritonōpo mā tytapyī ryhmahpō ryhmāko. Kure Ritonōpo tapyī mana. Xihpyryme pyra mana.

Kymarokõ Ritonõpo tapyĩme sytatose. Naeroro azahkuru ãmorepananõ wãnohnõko Ritonõpo mana, tytapyĩ kurã ryhmananõ sã toto exiryke.

¹⁸Osenekunohpopyra ehtoko Jezu onenetupuhpynomo a. “Emero zuaro ase,” karyhtao oya xine, moro waro ehtoh irumekatoko, Ritonõpo poe zuaro kuhse oehtohkõme. ¹⁹“Zuarohxo ynanase,” ãko Jezu onenetupuhpynomo. Yrome Ritonõpo ynara ãko eya xine, “Rowohpe matose ipunaka,” ãko. Ynara tymerose Ritonõpo omiryne, “Zuarohxo ywy,’ kananõ mã osenekunohnõko rokene zuaro toehtopõpyrykõke. Otupĩko mã toto. Tutütatohkõ ropa zupĩko sã mã toto,” ãko. ²⁰Ynara tymerose roropa Ritonõpo omiryne, “Otyme kure Ritonõpo a, ynara kananõ osenetupuhtoh nahe? ‘Imehnõ motye zuarohxo ywy,’ kananõ osenetupuhtoh otyme kure Ritonõpo a? Arypyra ipunaka,” tymerose. ²¹Morara exiryke, “Imehnõ motye zuarohxo yna,” kara ehtoko. Seromaroro emero nae exiketõme matose Kyrixtu oesẽkõme exiryke. ²²Ãkorehmanekõme ase Kyrixtu poe, Aporu roropa te, Peturu roropa. Sero nono tõkehko tyrise Ritonõpo a oesarykõme. Orihpyra ro awahtao xine opyno xine mana. Oorikyrykohtao opyno xine ro mana. Seromaroro opyno xine mana. Opyno xine xikehpyra roropa mana. ²³Mame Kyrixtu oesẽkõme mana. Kyrixtu esẽme Ritonõpo mana. Naeroro esẽme sã roropa matose Ritonõpo nyrytyã esẽme.

Kyrixtu akorehmananomo

4 ¹Kyrixtu akorehmananõ pyno ehtoh sã yna pyno ehtoko, Ritonõpo omiry ekaronanõme yna exiryke. Tokare pyra Ritonõpo osenetupuhtopõpyry kynexine aporo. Yrome seromaroro tõsenetupuhtopõpyry tokarose yna a zuaro yna ehtohme, ekarotohme ropa imehnomo a. ²Ynara ãko typoetoke exikety typoetory tomo a, “Imepỹ omipona pyra ehtoko, jomipona rokẽ ehtoko,” ãko. Moro saaro morara ãko Ritonõpo tõmiry ekaronanomo a. Tõmipona toto se ynororo mana. ³Otara kara ase, “Zae Pauru mana,” karyhtao oya xine. Imehnomo a roropa, “Zae pyra Pauru mana,” karyhtao, otara kara ase. Imehnõ popyra onekaropyra ase. “Zae pyra mã toto,” kara ase. “Zae pyra ase,” kara ase roropa ypoko. ⁴Ya zae rokẽ ase. Yrome otarãme jukurãkatopõpyry Ritonõpo a waro pyra imehnõ mana zae jehtoh waro jahtao ro. Yrome Kuesẽkomo a, “Pauru zae mana,” karyhtao, zae nymyry ase. ⁵Morara exiryke Kuesẽkõ oehpyra ro ahtao, “Popyra matose Ritonõpo a,” kara ehtoko imehnomo a. Imeĩpo jũme rokẽ kuapiakatoryko Kuesẽkõ mana, toehse ropa tahtao. Morara ahtao kynyrihpyrykõ enepynõpo tõ zumakapõko mana, kuosenetupuhtopõpyrykomo, kypenetatopõpyrykomo, enara. Moraramẽ, “Kure mase ya,” ãko Ritonõpo zae exiketomo a.

⁶Wekyry tomo, opyno xine jexiryke yna poko kuurutou, ypoko, Aporu poko, enara. ãmorepatohkõme kuurutou zae oehtohkõme, Ritonõpo omiry omipona oehtohkõme, imehnõ onypyrypara ehtoko. “Mose kure. Mose popyra,” kara ehtoko. Kure rokẽ ehtoko emero a. ⁷Oxisã matose imehnõ maro Ritonõpo a. Eya imehnõ motye pyra matose. Ritonõpo

nekarohpyryme okyryrykō mana, emero. Morara exiryke kure oexirykō poko epyrypara ehtoko, Ritonōpo poe rokē kure oexirykōke.

⁸Otarāme azahkuru matose ynara āko, “Otyro se pyra ynanase, emero nae,” āko matose. “Tymōkomoke ynanase, porehme,” āko roropa matose repe. Yrome azahkuru matose. Tuisame sā matose tuisame pyra yna ahtao, Aporu maro. Tuisame nymyry awahtao xine tākye jexiry, amaro xine tuisame ynanexiry roropa. ⁹Ynara enetupuhnōko ase, Ritonōpo nymenekatyāme yna ahtao ro imehnō amorepananōme, tuisame pyra ynanase. Imehnō namotome sā rokē ynanase. Orihketōme sā tyrise ynanase, jarao orihmaposē samo emero tonesēme, kapuaōkō neneryme, nonopōkō neneryme, enara. ¹⁰Kyrixtu onenetupuhpynomo a rowohpe ynanase Kyrixtu enetuputyryke yna a. Māpyra amarokomo Kyrixtu maro oexirykōke tuaro matose toehse. Onenetupuhpynomo a orēnōko ynanase. Yrome amarokō orēpyra matose eya xine. Yna se pyra mā toto. Yrome kure rokē oritorỹko mā toto. ¹¹Emitapānōko ynanase. Tuna se zehnāko roropa ynanase. Upōpo xihpyryke tōtupohtose ynanase. Typipohse ynanase. Tosake pyra yna exiryke, ytoytōko rokē ynanase pata tō poro. ¹²Erohkehpyra ynanase yronymyryme yna napyry epekahtohme. Imehnomo a typoihtose yna ahtao zae rokē toto ezuhnōko ynanase. Ynahtomaryhtao eanahtōko rokē ynanase. ¹³Omi xihpyry ke typoihtose yna ahtao kure rokē ezuhnōko ynanase. Typahsēme sā yna ekarōko imehnō mana, itumekyhpyry sā yna rīko mā toto.

¹⁴Ohxirorykō se pyra ase repe. Morohne ymerono āmorepatohkōme, opyno xine jexiryke, ypoenōme sā oexirykōke. ¹⁵Āmorepatōkō ikuhpỹme tomāse ahtao ro, Kyrixtu omiry poko toiro rokē omykōme mana. Tamorepase ya oexirykōke Jezu Kyrixtu tonetupuhse oya xine. Morara exiryke omykōme ase, osemazuhme tamorepase ya oexirykōke. ¹⁶Naeroro ajohpāme sā kypoenohoto ysa oehotohōme. ¹⁷Morara exiryke Timoteu aropōko ase oya xine. Umūkurume mana Kuesēkō enetuputyryke eya. Tymoise roropa ywy eya. Ipyno ase yronymyryme. Otuarōtanohtorỹko ropa mana zae jehtoh poko Kyrixtu Jezu enetuputyryke ya. Imehnō amorepatopōpyry poko roropa ya ourutorỹko mana. “Pata tō punero zae imehnō amorepāko Pauru mana, zae toto ehtohme tysaaro, Jezu poetory to oximōtohtao,” āko oya xine mana.

¹⁸Toitoine matose epyrypāko, ytopyra jekaroryke oya xine repe. ¹⁹Yrome Ritonōpo jaropory se ahtao ytōko ase, okynā pyra, oenese xine. Mokaro otururu waro ase. Yrome amaro xine jahtao ywy roro epyrypaketō nyriry enēko ase. Otarāme Ritonōpo jamitunuru nae mā toto. Otarāme aypyra mā toto. ²⁰Ritonōpo enetupuhnōko sytatose kuesēkōme. Omihpo rokē kara moro. Ritonōpo jamitunurume mana. ²¹Oty kurehxo oya xine nae? Oorypyrykō poko ouruse xine jytory kure oya xine nae? Omi kurā ke ouruse xine jytory kure oya xine nae, oeahmase xine? Opyno xine jexiry kure oya xine ahtao oorypyrykō irumekatoko.

Typyxiā kuroko nohpo tō poko

5 ¹“Toiro Korītopō tumy pyty maro toehse mana, Jezu poetoryme tahtao ro,” tykase oehsenā ya. Morara popyra Ritonōpo a. Ritonōpo waro pyra exiketō roropa morara sā ahtao ihxipýke exiry tyrypyrykō poko. ²Morara awahtao xine toiparo rokē, “Kure ynanase,” āko matose. Epyrypara ehtoko kure oexirykō poko. Emynyhmatoko hkoty mokyro rypyry poko. Mame mokyro iirypyryme exikety emynyhmara ahtao tyrypyry poko Ritonōpo maro oturutoh taka onēmapopyra ehtoko. Amaro xine ōximōtohkō taka onēmapopyra ehtoko. ³Ywy ase, ameke repe. Yrome amaro xine ro ase ukurohtao. Pitiko rokē pyra osenetupuhnōko ase roropa opoko xine. “Mokyro popyra Ritonōpo a tyrypyry poko exiryke,” āko ase Jezu Kyrixtu poe. Amaro xine jahtao morararo ykary oya xine. Naeroro mokyro maro oximōpyra ehtoko. ⁴Mame ōximomyrykohtao Jezu Kyrixtu amaro xine mana. Kokoro rokē kymaro xine mana, kyjamihtanohtoryko. Ywy roropa amaro xine sā ase josenetuputyryke opoko xine. ⁵Naeroro Jezu jamitunuru poe mokyro iirypyryme aexihpyry a ynara kahtoko, “Joroko tamuru oesēme mana,” kahtoko eya, tyrypyry xihpyry se pyra aehtohme ropa. Otarāme orihnōko mana. Yrome tyrypyry rumekary ropahatao eya orihpyra ro ahtao ipynanohnōko Ritonōpo mana Kuesēkō oepyyry ropahatao.

⁶Toiparo rokē, “Kure ynanase,” āko matose, zae pyra oexirykōke. Ynara zuaro matose, maxihpe aexihpyry ahtao, toiro rokē repe, yrome tōximōse ahtao imehnō maro morararo exīko mā toto. Moro sā iirypyryme exikety mana. Toiro tyrypyry poko exikety amaro xine ahtao, okynā pyra imehnō mā morararo isa exīko, tyrypyrykō poko. ⁷Oorypyrykō irumekatoko emero porehme. Oorypyrykō poko pyra awahtao xine iirypyryme pyra matose. Tyrisenā sā matose. Pake kaneru mūkuru totapase juteu tomo a toytorykohtao Ejitu poe. Kaneru mūkuru totapase orihpyra tapyitaōkō ehtohme. Mokyro saaro Jezu toorihse orihpyra kuehtohkōme. Paxikoa riryhtao juteu tomo a, otuhtoh konōtome, atākyemāko mā toto kaneru mūkuru orihpōpyry poko tytamurukō orihpyra ehtohme. Moro saaro wenikehpyra sehtone roropa Jezu orihpōpyry poko kymyakākōme, orihpyra kuehtohkōme. ⁸Jezu kynorihne kymyakākōme, orihpyra kuehtohkōme. Naeroro kyyrypyrykō surumekatone. Kyyrypyrykō poko pyra sehtone. Zae rokē sehtone ipunaka. Imehnō onenekunohpyra sehtone. Morara kuahtao xine atākyemāko sytatose Jezu orihpōpyry poko, juteu tō atākyematoh saaro kaneru mūkuru etapatōpyry poko.

⁹Osemazuhme pape ymeroase onenerykōme ynara katohme oya xine, “Osepeme pyra ehtoko nohpo tō poko exiketō maro, tynio kuroko imehnō orutua poko exiketō maro roropa.” ¹⁰Ritonōpo waro exipitopyra exiketō poko morara kara akene. Toipe mokaro iirypyryme. Imehnō nohpo poko toto, tyamene se mā toto. Ematonāko roropa mā toto. Joroko tō poko mā toto Ritonōpo myakāme. Mokaro maro se pyra kuahtao xine sero nono rumekary se kuexirykomo.

¹¹Ynara kary se rokē exiase oya xine, “Jezu poetoryme ase,” kananō mā imehnō

nohpo poko ahtao mokaro maro pyra ehtoko. Tyamene se exiketomo te, joroko tō eahmananomo Ritonōpo myakāme te, imehnō kerekeremananomo te, etŷketomo te, imehnō poko enupunara exiketomo, enara. Mokaro maro pyra ehtoko. Otuhtohpo porohpyra ehtoko toto maro, kary se exiase oya xine.

¹²⁻¹³Ritonōpo onenetupuhpyra exiketomo a, “Zae pyra matose,” kara ase. Ritonōpo rokē toto apiakāko mana imeīpo. Yrome Jezu waro exiketō zae pyra ahtao zae pyra toto ehtoh poko enetupuhtoko. Ynara tymerose exiryke Ritonōpo omiryme, “Mokyro iirypyryme aexihpyry aropotoko owinoino xine,” me tymerose. Naeroro iirypyryme aexityā aropotoko owinoino xine.

Jezu poetory hxirōko terekatu netaryme, oty katohme?

6 ¹Atakorōme matose Jezu Kyrixtu enetuputyryke oya xine. Oxiehno toehse awahtao xine imepŷ Jezu poetory maro, terekatu a mokyro anaropyra ehtoko Jezu poetory kara a. Kurehxo imepŷ Jezu poetory a oytorykomo zae ehtoh waro oehtohkōme. ²Etatoko pahne, Ritonōpo poetoryme kuexirykōke, sero nono enahkaryhtao Jezu onenetupuhpynō apiakāko sytatose Ritonōpo poe. Tyrypyrykō poko exiketō ekarōko sytatose, zae exiketō ekarōko roropa sytatose. Morara exiryke oxiehno toehse awahtao xine imepŷ Jezu poetory maro zae ehtoh enetupuhtoko. Ataomirotoke ropa āmoreme xine. ³Etatoko pahne, Ritonōpo nenyohŷtā kapuaōkō apiakāko roropa sytatose, zae exiketō ekarōko sytatose, tyrypyhpyke exiketō ekarōko roropa sytatose, enara. Morara ahtao oxiehno toehse kuahtao xine ro zae ehtoh enetuputyry tupime hkopyra kyya xine. ⁴Naeroro oxiehno toehse awahtao xine oty katoh zae ehtoh ekaropōko matou Jezu poetory kara a? ⁵Ehxiropyra hmatou? Jezu onenetupuhpynomo a oytorykohtao? Toiro tokoh zuaro exikety amaro xine nah? Oxiehno awahtao xine, eya ytotoko zae ehtoh waro oehtohkōme. ⁶Mame oxienohnōko matose. Imepŷ Jezu poetory hxirōko matose terekatu tō ēpataka, Jezu poetory tō kara a. Zae pyra matose morara awahtao xine.

⁷Jezu poetory hxiroryhtao oya xine terekatu ēpataka Jezu onenetupuhpynō sā matose ipunaka. Kurehxo oya xine, “Oty kara,” kary, tyhtomase awahtao xine. Kurehxo tomatonanohse awahtao xine roropa, “Oty kara,” kary oya xine. ⁸Yrome emŷpōko matose. Imehnō Jezu poetory ryhmāko matose. Imōkomory ematonanohnōko matose inarohpyry myakāme Jezu poetoryme toto ahtao ro. ⁹Etatoko pahne, zuaro matose, tyrypyrykō poko exiketō Ritonōpo esaka ytopyra ekurehnōko mana. Osenekunohpyra ehtoko. Imehnō nohpo poko exiketō mā omōpyra Ritonōpo esaka ekurehnōko te, imehnō orutua poko exiketomo te, orutua kō roropa oxipoko xihpyry exiketomo te, joroko tō eahmananō Ritonōpo myakāme omōpyra mā toto. ¹⁰Omatokomo te, tyamene se exiketomo, etŷketomo te, imehnō kerekeremananomo, imehnō ryhmananō roropa, mokaro mā Ritonōpo nekarory anapoipyra ekurehnōko. Omōpyra mā toto Ritonōpo esaka. ¹¹Toitoino mokaro sā mexiatose, Jezu onenetupuhpyra ro awahtao xine. Yrome seromaroro Ritonōpo a oorypyrykō tykorokase mana.

Tymenekase matose eya typoenōme oehtohkōme, tōmipona oehtohkōme. “Zae matose ya,” āko Ritonōpo mana Kuesēkō Jezu Kyrixtu enetuputyryke oya xine, Ritonōpo zuzenu kukurohtao xine exiryke roropa.

Kure Ritonōpo riry poko kyya xine

¹²Otarāme ynara āko matose ya, “Ywy ase Kyrixtu poetoryme. Naeroro emero ipoko jahtao azahkuru pyra ase,” āko matose. Ū, otarāme azahkuru pyra mase repe. Yrome emero hkopyra kure oya xine mana. Azahkuru pyra ahtao ro emero hkopyra ipoko ase yrypyry a ymykyryino ropa. ¹³Imepỹ roropa otarāme ynara āko, “Tonahsē nae sytatose ēmatohme waku aka. Tuahke sytatose tonahsē omōtohme,” āko. Ū, zae ro mana. Yrome imeĩpo asakoro enahkapōko Ritonōpo mana, kynapyrykomo, kuakurukomo, enara. Kuokokō tyrise Ritonōpo a kyyrypyrykō poko pyra kuehtohkōme, imepỹ nohpo poko pyra, imepỹ nio poko pyra, orutua kō poko pyra, enara. Ritonōpo zuzenu esaryme tyrise sytatose Kuesēkō omipona kuehtohkōme. Ritonōpo zuzenu omipona pyra kuahtao xine toiparo rokē taro sytatose. ¹⁴Kuesēkō tōsemākapose ropa Ritonōpo a aorihxīpo. Moro saaro kymarokō ēsemākapōko ropa mana toorihse kuahtao xine. Tyjāmitunuru ke kuēsemākapotoryko ropa mana.

¹⁵Etatoko pahne, Jezu enetupuhnanōme awahtao xine ōkokō Kyrixtu zokome mana ikyryryme toehse oexirykōke. Morara exiryke imepỹ nohpo poko jahtao popyra ase ipunaka, Kyrixtu zoko aroryke ya mokyro poko. Naeroro imepỹ nohpo poko pyra ehtoko ipunaka. ¹⁶Etatoko pahne, imepỹ nohpo poko tahtao, toiro zoko sã exīko orutua mana imaro. Ynara tykase Ritonōpo exiryke moro poko, “Mokaro asakoro toiro zoko sã exīko mã toto,” tykase. ¹⁷Yrome Kuesēkō omipona kuahtao xine toiro sã exīko sytatose imaro, toiro zuzenu maro exīko sytatose Kyrixtu zuzenu maro.

¹⁸Orutua komo, opyty kara maro pyra ehtoko ipunaka. Xihxi tomo, imepỹ nio maro pyra ehtoko ipunaka. Ilypyry nae tyoro. Ipoko ahtao otarāme kupũkō onyryhmara repe. Yrome imepỹ nohpo poko awahtao xine opũkō ryhmāko roropa matose. ¹⁹Wenikehpyra ehtoko, kuokokō Ritonōpo zuzenu esaryme mana. Kukurohtao xine mã ynororo, kyya xine tokarose Ritonōpo a exiryke. Naeroro opũkō esēme pyra matose. Ritonōpo rokē oesēkōme mana. ²⁰Oorypyrykō tykorokase Ritonōpo a. Kyrixtu orihtopōpyry ke oorypyrykō topehmase eya. Morara exiryke tuaro ehtoko kure rokē oehtohkōme. Moraramē kure rokē awahtao xine, “Kure Ritonōpo mana. Emero motye kuhse imehxo mana,” āko onenetupuhpynō mã Ritonōpo poko, kure oehtohkō eneryke tyya xine.

Oururukō se ase opytarykō poko, oniotarykō poko, enara

7 ¹Onymerohpyrykō yneneryme enease. Moro poko ynara mekaropatoase ya, “Yna pytary zae Ritonōpo a nae?” matose.

Etatoko pahne, opytarykō se pyra awahtao xine zae ro matose, nohpo poko pyra awahtao xine ipunaka. ²Yrome tuhke iirypyrymākō nae. Pytara toh repe imehnō pyxiā poko toehtohkōme. Popyra mā toto. Morara exiryke kurehxo ya orutua kō pytary typee toto ehtohme. Morararo nohpo tō roropa, iniotarykō kure ya tynioke toto ehtohme emero. ³Orutua komo, kure ehtoko opyxiākō maro. Opyty amaro se ahtao imaro exiko. Opyxiākō tymoise oya xine ahtao kure iniome matose. Xihxi tomo, amaro se onio ahtao imaro ehtoko. Oniokō tymoise oya xine ahtao kure matose. ⁴Xihxi tomo, ōkokō esēme nymyry pyra matose. Tosēke matose, oniokō ke. Morararo orutua komo, ōkokō esēme nymyry pyra matose. Tosēke matose opyxiākō ke. ⁵Xihxi tomo, oniokomo a, “Amaro se pyra ase,” kara ehtoko. Morararo orutua komo, “Amaro se pyra ase,” kara ehtoko opyxiākomo a. Ynara karyhtao oya xine, “Oximaro pyra sehne aporo,” karyhtao oya xine asakororo, yronymyrymehxo Ritonōpo maro ōtururukō poko oehtohkōme, kure. Tuhke pyra onyhtoko oximaro pyra. Imeīpo oximaro ehtoko ropa imehnō poko penetara oehtohkōme, iirypyryme oripyra xine joroko tamuru ehtohme.

⁶“Opytatoko kēty,” kara ase, “Oniotatoko kēty,” kara roropa ase, nohpo tomo a. Opytarykō se awahtao xine, opytatoko. Zae matose. Xihxi tomo, oniotarykō se awahtao xine oniotatoko. ⁷Tākye ase typee pyra jehtoh poko. Orutua kō emero ysā toto ahtao kure ya exiry. Yrome Ritonōpo osenetupuhtoh kypoko xine oxisā pyra mana. Toitoine Ritonōpo poe pytara mā toto. Iirypyryme pyra roropa mā toto. Imehnō Ritonōpo poe ro pytāko mā toto. Tupime otarāme eya xine exiry typee pyra toto ahtao. Otarāme tyrypyrykō poko exiry toto. Naeroro kurehxo Ritonōpo a ipytarykomo tyrypyrykō poko pyra toto ehtohme.

⁸“Pytara ehtoko,” āko ase pytara ro exiketomo a. “Niotara ehtoko,” āko ase niotara ro exiketomo a, pytyō tomo a, enara. Kurehxo ya toiroro oexirykomo ysaaro. ⁹Yrome typenekehse awahtao xine oniotatoko, opytatoko, enara. Kurehxo Ritonōpo a oerēnarykomo, popyra openetarykō poko oexirykomo, tynioke pyra awahtao xine, typee pyra roropa awahtao xine, āko ase.

¹⁰⁻¹¹Tynioke exiketomo, oniokō onurumekara ehtoko. Morara āko ase Kuesēkō omi poe, ypoe rokē pyra. Oniokō rumekaryhtao oya xine imepỹ maro pyra ehtoko. Otarāme oxise exiko ropa matose oniokō maro. Morara ahtao oniokō maro exiko ropa matose. Morararo typee exiketomo, opyxiākō onurumekara ehtoko.

¹²Imehnō Jezu poetory tomo a ypoe ro ynara āko ase, Kuesēkō nymeropohpyry kara, “Opyxiākō Jezu onenetupuhpyra ro ahtao, yrome amaro xine se ro toto ahtao, toto onurumekara ehtoko.” ¹³Morararo matose nohpo tomo. “Oniokō Jezu onenetupuhpyra ro ahtao, yrome amaro xine se ro toto ahtao, toto onurumekara ehtoko.” ¹⁴Toto onurumekara awahtao xine kure oniokō rīko Ritonōpo mana Jezu onenetupuhpyra toto ahtao ro. Kure toto rīko Ritonōpo mana opokoino xine amaro xine toto exiryke typyxiākō onurumekara toto exiryke. Morararo kure opyxiākō rīko Ritonōpo mana Jezu onenetupuhpyra toto ahtao ro Jezu poetory maro toto exiryke tyniokō onurumekara toto exiryke. Morara pyra ahtao opoenōkō Ritonōpo waro pyra exiketō poenō sã rokē exiry. Yrome kure

toto rĩko Ritonõpo mana, typoetory maro toto exiryke. ¹⁵Mame oniokõ Jezu poetory kara ahtao, mame orumekarykõ se toto ahtao, Jezu poetoryme awahtao xine, otara pyra orumekatorykõ mã toto. Opyxiäkõ Jezu poetoryme pyra ahtao, mame orumekarykõ se toto ahtao, Jezu poetoryme oexirykõke, otara pyra orumekatorykõ mã toto. Moraramé turumekase awahtao xine opyxiäkomo a, oniokomo a roropa Jezu poetoryme awahtao xine tymyhpokase ropa sã matose. Naeroro, “Jurumekara exiko,” kara ehtoko oniokomo a, opyxiäkomo a roropa. Toto maro oxiehno pyra kuexirykõ se Ritonõpo mana. ¹⁶Naeroro xihxi tomo, oniokõ onurumekara ehtoko. Otarãme opokoino xine onio Jezu enetupuhnõko mã toto. Orutua komo, opyxiäkõ onurumekara ehtoko. Otarãme opokoino xine opyxiäkõ Jezu enetupuhnõko mã toto.

Ritonõpo omipona ehtoko

¹⁷Tyjamitunuru ekarõko Ritonõpo kyia xine mana orẽpyra kuehtohkõme inyrohmanohpotoh poko. Naeroro aomipona ehtoko. Toerohtohke mexiatose Jezu enetuputyryhtao oia xine. Moro erohtoh onurumekara ehtoko. Ipoko erohtoko ro. Morararo Jezu poetory tõ amorepãko ase emero pata tõ punero. ¹⁸Tysahkase aexityãme awahtao xine Jezu poetoryme toehse awahtao xine asahkatopõpyry poko torẽtyke pyra ehtoko. Morara matose isahkara awahtao xine Jezu poetoryme toehse awahtao xine esahkapopyra ehtoko. ¹⁹“Jomipona nymyry matou?” ãko rokẽ Ritonõpo kyia xine mana. “Opihpyry mysahkatou?” kara ynororo kyia xine. “Onysahkara ro matou?” kara roropa mana. ²⁰Toerohtohke mexiatose okohmarykohtao Ritonõpo a typoetoryme oehtohkõme. Morararo ehtoko, oerohtohkõ poko erohtoko ro. ²¹Toitoino mexiatose imepỹ namotome tykohmase awahtao xine Ritonõpo a. Otara kara. Oesẽkõ poetoryme erohtoko ro. Yrome tokumẽtasão apoiry waro awahtao xine apoitoko imepỹ namotome rokẽ pyra oehtohkõme. ²²Namoto tõ ytoytõko tamoreme xine pyra. Tosẽkõ omipona rokẽ ytoytõko mã toto. Yrome namoto tõ Jezu poetoryme toehse ahtao namotome pyra sã toehse ropa mã toto. Kuesẽkõ omipona rokẽ toehse mã toto. Mãpyra namotome pyra awahtao xine Kyrixtu enetuputyryhtao oia xine Kyrixtu namotome toehse matose, oesẽkõme toehse aexiryke. ²³Topehke typynanohse matose Ritonõpo a. Naeroro seropõkõ omipona rokẽ pyra ehtoko. Kyrixtu omipona ehtoko. ²⁴Wekyry tomo, typynanohse awahtao xine Ritonõpo a aomipona toehse mexiatose. Morararo ehtoko, seromaroro. Aomipona exikehpyra ehtoko. Onurumekara ehtoko Ritonõpo maro awahtao xine.

Niotara ro exiketõ zae ehtoh poko, pytỹpo tõ roropa

²⁵Onymerohpyrykõ ae mekaropootose niotara ro exiketõ poko, pytara ro exiketõ poko roropa. Moro poko jurupyra Kuesẽkõ nexiase. Naeroro, “Kuesẽkõ omi poe ourutorykõ ase,” kara ase. Naeroro typynanohse jexiryke, aomipona roropa jexiryke zae ehtoh enetupuhnõko rokẽ ase.

²⁶Kyzehnotokō kyhtomatorỹko mana pitiko rokẽ pyra, Jezu poetory tō kara. Naeroro typye pyra awahtao xine kurehxo ya morara oexirykomo. ²⁷Typye awahtao xine opyxiākō onurumekara ehtoko. Māpyra typye pyra awahtao xine pytara ehtoko. ²⁸Opytarykohtao iirypyryme pyra matose. Morararo tyniokēkara niotaryhtao iirypyryme pyra mana. Yrome tupimehxo sã exiryke seromaroro morara āko ase, oetuarimarykōino.

²⁹Wekyry tomo, okynahkopyra Kyrixtu oehnōko ropa mana. Naeroro typye awahtao xine yronymyryme Kyrixtu nyrohmanohpotoh poko ehtoko typyākara samo. ³⁰Morararo oxixikariketomo, emynyhmara exiketō sã ehtoko, tãkye exiketō samo. Exianaketomo, atãkyemara sã emynyhmatoko. Osepekahketōme awahtao xine onepekatyhpypyrkō esẽme pyra sã ehtoko. ³¹Tymōkomoke exiketyme awahtao xine tỹpokōke pyra sã ehtoko, okynahkopyra sero nono enatyryke.

³²Mōkomo tōkehko apoiry poko oya xine torẽtyke oexirykō se pyra ase. Typye pyra exiketō Kuesēkō nyrohmanohpotopōpyry a rokẽ tuaro Kuesēkō ākyemapory se toexirykōke. ³³Yrome typye exiketō tỹpokōke exiko toto, mōkomo apoiry poko osenetupuhnōko roropa toto typyxiākō ākyemapory se toexirykōke. ³⁴Asakorō omipona se exiko toh mana. Ritonōpo omipona se, typyxiākō omipona se, enara toh mana. Atapiakāko sã toh mana. Yrome tyniokākara Kuesēkō nyrohmanohpotopōpyry a rokẽ tuaro. Aomipona se rokẽ mā toto. Tãkye rokẽ tosēkō riry se roropa mā toto. Yrome tynioke exiketō tỹpokōke exiko, tymōkomorykō apoiry poko osenetupuhnōko, tyniokō ākyemapory se toexirykōke.

³⁵Morara āko ase ākorehmarykō se jexiryke. Tupimehxo opytarykō riry se pyra ase repe. Zae oexirykō se rokẽ ase, Ritonōpo omipona, Kuesēkō nyrohmanohpotopōpyry poko oehtohkōme yronymyryme.

³⁶Asakororo orutua nohpo, enara torēnarykō se toehse tahtao xine, yrome ynara karyhtao eya xine, “Oximaro pyra ekurehnōko sytase,” āko otarāme toh mana. Yrome ynara toto amorepāko ase, otarāme ōpenehpyrykō maro pyra awahtao xine zae pyra exiko matose. Morara exiryke ōpenehpyrykō se ro awahtao xine yronymyryme oerēnarykō kure mana imaro. Iirypyryme pyra matose morara awahtao xine. Kurehxo opytarykomo. ³⁷Māpyra imepỹ tamoreme tōsenetupuhxīpo typytary se pyra toehse tahtao, kure roropa mana. Toiroro se rokẽ tahtao, penetara roropa tahtao nohpo poko, tuaro ynororo, kure roropa ynororo pytara tahtao. ³⁸Naeroro nohpo maro opytarykohtao kure Ritonōpo a matose. Yrome pytara awahtao xine kurehxo ya matose.

³⁹Xihxi tomo, tosēke matose oniokō orihpyra ro ahtao. Yrome toorihse oniokō ahtao, oniotary se ropa awahtao xine kure oniotarykō ropa Jezu poetoryme orutua ahtao rokene. ⁴⁰Yrome ynara enetupuhnōko ase, toorihse oniokō ahtao tãkyehxo mehtory niotara ropa awahtao xine. Ritonōpo zuzenu poe morara enetupuhnōko ase. Naeroro jomiry etatoko.

Tösē poko, joroko tō zohme tokarose ahtao

8 ¹Onymerohpyrykō ae tösē poko moturupoatose. Joroko tō zohme tösē rīko imehnō mana. Mame morara tyrixīpo ekamōko mā toto. “Kure mokaro zoh onyry kyya xine nahe?” mekaropoatose. Moro poko oururukō se ase. “Joroko tō zoty poko tuaro sytatose. Naeroro otara kara sytatose,” katopōpyry oya xine zae ro repe. Yrome tuaro kuexirykō poko kuosenetuputyryhtao epyrypāko sytatose tuaro kuehtohkō poko. Māpyra imehnō pyno kuahtao xine toto akorehmāko sytatose orēpyra toto ehtohme zae ehtoh poko. ²“Zuaro ase,” kananō mā zae ehtoh waro pyra mā toto. ³Yrome typyno exiketō waro Ritonōpo mana.

⁴Moraramē tösē rīko imehnō mana joroko zohme. Mame moro tösē ekamōko mā toto imehnomō a. Otara āko sytatou? “Joroko zotīpyry onōpyra sehtone,” āko sytatou? Yrome ritōme pyra joroko tō mana. Ritonōpo myakāme pyra roropa mā toto. Toiro rokē Ritonōpo mana. Moro waro sytatose. ⁵Sero nonopōkomo a tuhke joroko tō nae ritō sā repe. Azahkuru mā toto tuhke ritō kō ekaroryke tyya xine, kapuaōkomo nonopōkō roropa. ⁶Yrome kyya xine toiro rokē Ritonōpo mana, Kumykomo. Emero Rihpōme mokyro mana. Ipoko ehtohme isene sytatose. Toiro roropa Kuesēkō mana, Jezu Kyrixtu. Eya senohne emero tyrise. Ipoe isene sytatose.

⁷Yrome emero hkopyra Jezu poetory moro waro mana. Torēnase toto joroko tō eahmary poko imehnomō a. Naeroro tösē onyryhtao tyya xine seroero, “Joroko zotīpyry mosero,” āko mā toto, topekahse ahtao Jezu poetory kara a. Zae ehtoh waro hkopyra mā toto. Iirypyryme osekarōko mā toto joroko zotīpyry onyryhtao tyya xine. ⁸Yrome kymarokō zae Ritonōpo a tösē pokoino pyra. Oty kara Ritonōpo tösē onyryhtao kyya xine, onōpyra kuahtao xine, enara. Oty kara rokē Ritonōpo morohne poko.

⁹Otarāme zae oya xine moro tösē onyry repe. Yrome otarāme imepyny a, Jezu enetupuhpitone a moro tösē onyry zae pyra mana. Naeroro tomeseke ehtoko Jezu enetupuhpitone tyrypyry poko onyripopyra oehtohkōme. Eya tösē onyry popyra ahtao moro tösē onōpyra ehtoko roropa. ¹⁰“Oty kara,” āko matose joroko zotīpyry onyry poko oya xine. “Joroko tō Ritonōpo myakāme pyra mā toto. Zuaro ase,” āko matose. Naeroro omōnōko matose toto tapyī taka. Joroko zotīpyry ōnōko matose, awamekaro xine rokene. Moraramē zae ehtoh waro hkopyra exikety otarāme oenetyrōko mana. “Zae ya roropa moro tösē onyry,” āko mana tyya rokene. Yrome zae pyra ro eya, Ritonōpo myakāme joroko ekaroryke eya. ¹¹Moro tösē onyry oya xine eneryke tyya otarāme tōnōko roropa mana. Moraramē tōkehse ahtao emynymāko mokyro mana. “Otarāme orihnōko ase iirypyryme jexiryke,” āko mā repe. Yrome mokyro pynuke roropa Kyrixtu kynorihne, orihpyra aehtohme. Ākorōme mana Jezu enetuputyryke eya. Yrome emynymāko mana iirypyryme tyripose oya xine exiryke. ¹²Naeroro mokyro a tösē onyry zae pyra ahtao, “Otuhkose,” kara ehtoko eya. Morara karyhtao oya xine zae pyra matose. Iirypyryme matose Kyrixtu a, ipoetory takorekehkase oya xine exiryke.

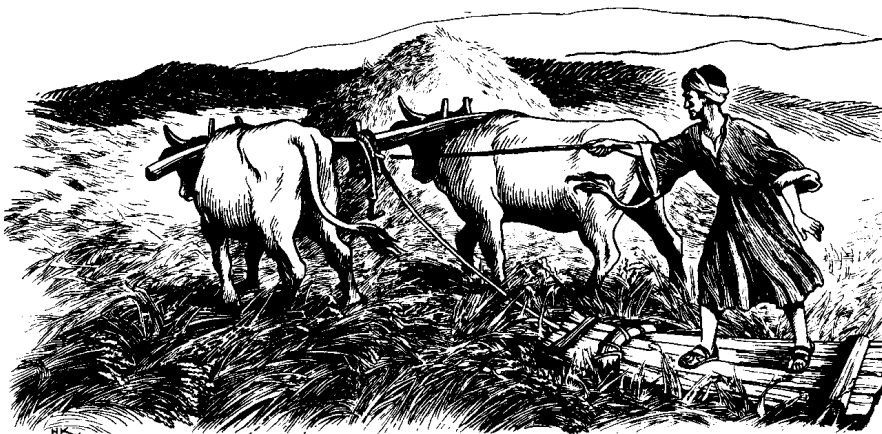
¹³Iirypyryme imepỹ Jezu poetory riry se pyra ase. Naeroro tōsē onyry ya zae pyra ahtao eya, onōpyra ase ipunaka jūme, iirypyryme wekyry tō riporyino. Morararo ehtoko. Imehnō Jezu poetory iirypyryme onyripopyra ehtoko, enara.

**Ritonōpo nekarohpyry Pauru a
imehnō amorepaneme tymenekase exiryke**

9 ¹Poetome pyra toehse ase tomesetase roropa ywy. Ritonōpo nymenekahpyryme ase. Tumūkuru poko imehnō amorepaneme tymenekase ywy. Ywy roro Jezu enease Kuesēkomo. Aomipona toerohse jexiryke āmoreparykō poko ipoetoryme toehse matose. ²Otarāme imehnomo a Kuesēkō nymenekahpyryme pyra ase repe. Yrome matose jenetupuhnōko Jezu nymenekahpyryme imehnō amorepaneme. Amarokō roropa Korītopōkomo imehnō tuarōtanohname matose, amorepatōme Jezu nymenekahpyryme jexiry poko. Tuhkākō ynara āko, “Kuesēkō omipona Korītopōkō toehse. Morara exiryke Kyrixtu nymenekahpyryme Pauru enetupuhnōko ase,” āko.

³Naeroro ykerekeremaryhtao imehnomo a ynara āko hano, “Kyrixtu nymenekahpyryme ase imehnō amorepaneme. ⁴Zae nase ya tōsē apoiryhtao ya jokuru roropa omi kurā ekarotamitume,” āko ase eya xine. ⁵Imehnō Kyrixtu nymenekatyā typyxiākō maro ytoytōko pata tō poro Jezu poetoryme toto exiryke. Zae mā toto Ritonōpo a. Kuesēkō akorō morararo type, Peturu roropa morararo. Mokaro sā jahtao kure jexiry roropa, type jytoryhtao. ⁶Imehnō Kyrixtu nenyohyā erohtpyra mā toto tytinerūkō apoiry poko. Omi kurā ekarory poko rokē mā toto. Yrome erohnōko ase jemary ke roropa ytinerū apoiry poko etuarimara jehtohme. Panape roropa ysaaro erohnōko mana. Erohtpyra yna ahtao moro poko kure oya xine nae? Ya kure exiry repe. ⁷Soutatu tō ahtao tineru apoiko mā toto kowenu wino toerohtamitume. Tyoro roropa, tupito esemy, otyro tarykase eya ahtao otyro epery enahnōko ynororo toerohtamitume. Morararo pui esē tomo, suhsu euhkaryhtao suhsu apoiko mā toto tōkurukōme, toky tō pynanohtamitume.

⁸Moro saaro tineru apoiry kyya xine zae mana imehnō amorepatamitume Ritonōpo omiry poko. Morararo Ritonōpo nymeropohpyry kuamorepatorỹko. ⁹Ynara tymerose Moeze a, “Oekykō arexi panō puhturu tūtūmāko aepihpykatohme. Morara ahtao ipotyry onymyhtpyra ehtoko. Ah notuhno aerohtamitume,” tykase. Yrome kuekykō pyno rokē pyra Ritonōpo kynexine. Enetupuhpotohme morara tymerose eya. ¹⁰Kypyno xine kuhse Ritonōpo mana. Morara exiryke morara tymerose eya. Otyro arykananō mā ynara osenetupuhnōko, “Imeīpo otyro epery apoiko ase ynapyryme,” āko. Morararo mā osenetupuhnōko otyro epery apoinanō roropa. Naeroro toerohtamitukō eraximaryke tyya xine erohnōko mā toto. ¹¹Toytotose yna omi kurā ekarory poko oya xine. Otyro puhturu arykane sā ynanexiase tupito arykary pokō samo. Naeroro tineru apoiryhtao yna a ynaerohtamitume, popyra oya xine nae? ¹²Topehke pyra Ritonōpo omiry kurā ynanekaroase oya xine. Tyoro poko ynanerokuase roropa tineru poko.

(1 Ko 9.19)

Ynara kary etary se pyra ynanexiasse Jezu onenetupuhpynomo a, “Ritonôpo omiry etary se pyra ase Pauru pokoino, tineru apoiry se rokê Pauru exiryke Ritonôpo omiry ekarotamitume,” kary etary se pyra ynanexiasse. ¹³Etatoko pahne, Ritonôpo maro oturutoh poko erohketô tynapyrykô apoïko mã toto Ritonôpo tapyĩ taka ytoketô wino. Tynekarorykô etapananô tohkô apoïko mã toto imehnô nekarotyamo. ¹⁴Morararo, “Ritonôpo omiry poko imehnô amorepananô tynapyrykô apoiryhtao tynamorepatyã wino kure ya mana,” tykase Kuesêkô ya.

¹⁵Mãpyra imehnô tinerũ anapoipitopyra exiasse. “Epehpyry se ase ãmorepatamitukôme,” kapitopyra ase. Morararo moro ynmerohpyry onenerykôme, “Otinerũkô apoiry se ase,” kara ase. Jorikyry se pyra ase repe. Yrome jorikyry motye kuhse imehnô tinerũ apoiry se pyra ase omi kurã ekarotamitume. “Pauru tineru se nexiasse omi kurã ekarotamitume,” kary etary se pyra ase ipunaka. ¹⁶Epyrypara ase imehnô amorepary poko ya. “Kure ase imehnô amoreparyke ya omi kurã poko,” kara ase. Kuesêkô omipona rokê ase imehnô amorepãko. Ý, etuarimary imehnô anamorepara jahtao Jezu Kyrixtu poko. ¹⁷Jamoreme jerokuruhtao omi kurã ekarory poko imehnomo a jerohtamitu se jexiry repe. Yrome Ritonôpo omi poe jexiryke jamoreme pyra ase. “Jomiry kurã ekaroko imehnomo a,” tykase Ritonôpo ya exiryke, aomipona rokê ase. ¹⁸Morara ahtao otoko jepehpyry nae? Arypyra, tineru se pyra ase jerohtamitume. “Zae matose jepehmaryhtao oya xine ãmorepatamitukôme,” kara ase jetananomo a. Tãkye rokê ase topehke pyra imehnô amorepary poko ya Jezu Kyrixtu poko. Tãkye jehtoh jepehpyryme sã ya mana.

¹⁹Seropô omi poe pyra ase erohnôko. Yrome emero akorehmaneme toehse ywy. Kyrixtu enetupuhpotohme eya xine, ipoetoryme toto ehtohme. ²⁰Juteutôkara maro jahtao Moeze omihpyry omipona jehtoh poko torêtyke

pyra ase. Jezu enetuputyryke ya tukurākase jexiryke. Yrome juteu tō amoreparyhtao ya omi kurā poko, toto sā Moeze omihpyry omipona exīko ywy Jezu omiry zehno pyra toto ehtohme. Juteu tomo a Jezu omiry ekaroryhtao ya Moeze omihpyry omipona exīko ase yronymyryme juteu tō saaro, Jezu Kyrixtu enetupuhpotohme eya xine. ²¹Morararo juteutōkara maro jahtao, mokaro sā Moeze omihpyry poko pyra ase, Jezu Kyrixtu enetupuhpotohme eya xine roropa. Kyrixtu omipona ase. Naeroro Ritonōpo omipona ase roropa. ²²“Jezu Kyrixtu enetuputyry poko ikuhnōko ase,” kananō maro jahtao mokaro sā exīko ase toto akorehmatohme, orēpyrahxo Jezu enetupuhpotohme toto a. Imeimehnō maro jahtao toto sā exīko ywy Jezu Kyrixtu enetupuhpotohme eya xine. Emero rokē poko ase Jezu enetupuhpotohme imehnomo a.

²³Morohne poko ase omi kurā ekarotohme seropōkomo a. Jezu Kyrixtu ekaroryhtao ya kure jetananō rīko Ritonōpo mana. Kure jyriko roropa mana. ²⁴Toipe tururume ytoketō poko ahno, axihxo tururume ytokety waro toehtohkōme. Mame tururume ytoketō tuhke tururume ytōko. Yrome toiro osemazuhme eporehkāko, axihxo exikety rokene. Ynoro rokē epehpyry apoīko mana. Tākye exīko roropa mana. Mokyro sā ehtoko, orēpyra tururume ytokety samo. Jezu Kyrixtu omipona exikehpyra ehtoko. Mame, “Kure mase,” āko Kuesēkō oya xine mana. Morara kary etaryke oya xine tākye kuhse exīko matose, tururume ytokety tākye exiry motye epehpyry apoiryhtao tyta. ²⁵Toipe tururume ytoketomo. Kokoro rokē tururume ytōko mā toto, orēpyra toehtohkōme, imehnō motye toehtohkōme tururume toytotohkō poko. Mame imehxo exikety ahtao, imehxo toehtoh enetupuhpotoh apoīko mana. Moro imehxo toehtoh, enetupuhpotoh axītao rokē repe. Yrome Jezu omipona exikety kuahtao xine, axītao rokē pyra Ritonōpo nekarory apoīko sytatose. Jūme imaro exīko sytatose. ²⁶Wazawazame pyra tururume ytokety ytōko toeporehkatohme osemazuhme. Mokyro saaro ase zae rokē jehtohme Jezu omipona Ritonōpo nekarory apoitohme ya. Tyoro roropa sā ase. Imepý poremākapone sā ase. Tomeseke sā ynororo poremāpyra toehtohme. Mokyro saaro ase tomeseke Jezu Kyrixtu omipona jehtohme. ²⁷Imehnomo a ynara asene, “Zae ehtoko Jezu Kyrixtu omipona,” asene. Morara kaxīpo yyrypyry poko toehse jahtao, ehxirory yronymyryme jomihpyry etahpōkō neneryme. Morara exiryke yyrypyry poko ypenetaryhtao ya ipoko pyra ase. Emero irumekāko ase Jezu Kyrixtu omipona rokē jehtohme, “Popyra mase ya,” kara Jezu ehtohme ya.

Joroko tō oneahmara ehtoko

10 ¹Wekiry tomo, osenetupuhtoko kytamurukō poko. Moeze maro toytorykohtao ahno esao pyra toto typynanohse Ritonōpo a. Akurū zopino toh kynexine. Tahpiremā takuohse roropa eya xine. ²Mame tuna konōto akuotyryhtao eya xine, Moeze marōme tōpurihkase toto tuna konōto kuao, akurū ao, enara. ³Ritonōpo nenehpohpyry kapu ae tonahse eya xine emero porehme. ⁴Ritonōpo nekarohpyry tōse roropa eya xine. Topu ae tuna tutūtase, toto okurume.

Yrome moro topu Jezu Kyrixtu enetupuhtoh kynexine. Toto maro toytose ynororo. ⁵Yrome Ritonōpo zamaro pyra tuhkākō kynexine. Morara exiryke toorihse toto ahno esao pyra toytorykohtao. Tōtonēse toto sapararahme ona poro.

⁶Morara tyripose Ritonōpo a kutuarōtanohtohkōme, zae ehtoh waro kuehtohkōme. Tyrypyrykō poko typenetase kytamurukomo. Naeroro mokaro sā pyra sehtone, kyyrypyrykō poko penetara sehtone ipunaka. ⁷Toitoinē kytamurukō joroko tō poko toehse, Ritonōpo omipona pyra. Otuhtoh konōto tyrise eya xine tynyrytyākō ēpataka. Tōsemeikase toto ēpataka. Ynara tymerose Ritonōpo omiryne pake moro poko, “Typorohse toto tynyrytyā ēpataka. Tōtuhse toto. Eukuru tōse eya xine roropa. Mame towōse ropa toto watohme,” me tymerose. Mokaro sā pyra sehtone, joroko tō poko pyra sehtone ipunaka. ⁸Imehnō nohpo poko exiry popyra Ritonōpo a mana. Imehnō orutua poko exiry roropa. Kytamurukō toitoinē nohpo tō poko toehse ahtao tuhkākō toorihse toto, 23 miume toorihse toiro ēmepyrayae rokene. Naeroro imehnō pyxiā poko pyra sehtone, imehnō nio tō poko pyra roropa sehtone. ⁹Kytamurukomo a Ritonōpo tyenonohse. Tykerekeremase toto a. Ynara tykase toto Ritonōpo poko, “Kypyno xine Ritonōpo mana. Kuānohpyra xine mana iirypyryme kuahtao xine ro,” tykase toh repe. Mame tyrypyrykō poko toehse ahtao okoi tyripose Ritonōpo a toto esekatohme, tuhke. Naeroro Kuesēkō onyenonohpyra sehtone. ¹⁰Ritonōpo poko tātakirimase kytamurukomo. Naeroro taorihmapose toto Ritonōpo nenyokypyry a. Toorihse toto. Naeroro Ritonōpo poko atakirimara sehtone.

¹¹Morara tyripose Ritonōpo a kytamurukomo a pake zuaro kuehtohkōme. Tymerose roropa tōmipona pyra exiketō wānohtopōpyry poko kutuarōtanohtohkōme, kytamurukō sā pyra kuehtohkōme. Seromaroro sero nono enahsasaka mana. Naeroro pakatokō Ritonōpo omipona pyra ehtopōpyry sā pyra sehtone.

¹²Morara exiryke ynara kara ehtoko, “Tiryrypyryme pyra ase orēpyra jexiryke,” kara ehtoko. Ynara rokē kahtoko Ritonōpo a, “Kuakorehmako Papa yrypyry poko pyra jehtohme,” kahtoko Ritonōpo a. ¹³Tukuhse awahtao xine ynara zuaro matose imehnō roropa morararo tyrypyrykō poko tukuhse mā toto. Yrome jamihmehxo Ritonōpo mana. Tōmihpyryae ro ākorehmatorỹko mana tukuhse awahtao xine. “Epo nase,” āko mana. Okuhnekō aropōko roropa mana owinoino xine. Jamihme pyra awahtao xine ajamihtanohtorỹko mana oorypyrykō poko pyra oehtohkōme. Ajamihtanohtorỹko mana oorypyrykō rumekatohme oya xine.

¹⁴Naeroro wekyry tomo, joroko tō poko pyra ehtoko ipunaka. ¹⁵Tuaro exiketōme matose ya. Naeroro zae jomiry ehtoh enetupuhtoko. ¹⁶Jezu orihtopōpyry poko wenikehpyra kuehtohkōme oximōnōko sytatose. Mame uwa eukuru poko, “Kure mase Papa,” āko sytatose Ritonōpo a. Ēnōko sytatose emero porehme. Kyyrypyrykō kurikary poko osenetupuhnōko sytatose toxixihmase Jezu exiryke wewe pokona kyyrypyrykō ehehpyryme. Morararo wyi enapryryhtao kyra xine Kyrixtu orihtopōpyry poko osenetupuhnōko sytatose porehme. Oximaro sytatose Jezu Kyrixtu maro. Tyjamtunuru ekarōko roropa

mana kyia xine. Moro poko osenetupuhnōko sytatose moro wyi enapyryhtao kyia xine. ¹⁷Oximōme wyi ohnōko sytatose Jezu orihtopōpyry poko osenetuputyry poko, tuhke kuahtao xine ro. Tuhke kymarokō repe. Yrome Jezu enetuputyryke kyia xine, aomipona toehse roropa kuexirykōke toiro zokome sā sytatose tupuhpyke Jezu ke, kuesēkōme aexiryke.

¹⁸Juteu tō poko osenetupuhtoko, Ritonōpo maro oturuketō poko roropa. Tynekarorykō etaparyhtao tyia xine tynekarorykōme Ritonōpo a, tōnōko roropa toto. (“Ritonōpo poenōme ynanase,” āko osenetupuhnōko toto, moro tōsē onyryhtao tyia xine.) ¹⁹Āmoreparykō se roropa ase joroko poko. “Joroko tō kure,” āko imehnō mā repe. Yrome Ritonōpo onymyakāmara mā toto. Joroko tō eahmananō azahkuru mana. Ynara osenetupuhnōko mā toto, “Tōsē ekarōko ase joroko zohme. Naeroro kure ase,” āko toh mā repe. ²⁰Yrome etatoko pahne, moro tōsē riryhtao joroko zohme, Ritonōpo a moro onekaropyra matose. Joroko tamuru omi poe moro rīko matose. Yrome joroko tō poko oexirykō se pyra ase ipunaka. ²¹Mame Jezu orihtopōpyry enetupuhtoh eukuru enyryhtao oia xine Ritonōpo poenōme oexirykō poko osenetupuhnōko matose. Naeroro ahno nekarohpyry joroko tō okurume, moro onēpyra ehtoko ipunaka. Ahno nyrytā ēpataka eukuru riryhtao joroko okurume, moro onēpyra ehtoko. Morararo wyi enapyryhtao oia xine Jezu orihtopōpyry poko osenetupuhtohme Ritonōpo poetoryme oehtohkō poko osenetupuhnōko matose. Naeroro ahno nyrytā zotīpyry onēpyra ehtoko, joroko tamuru omi poe moro zoty tyrise exiryke. ²²Zumoxike Kuesēkō onyripyra sehtone. “Orēpyra ase Jezu motye,” karyhtao kyia xine joroko tamuru akorehmaneme exīko sytatose. Mame joroko tamuru akorehmaneme kuahtao xine zumoxike exīko Kuesēkō kypoko xine mana.

²³Ynara āko imehnō mā otarāme, “Emero rokē poko sytatose Kyrixtu poetoryme kuexirykōke,” āko toh mā repe. “Yrome emero pyra kure kyia xine mana,” āko ase. “Emero poko ase Kyrixtu poetoryme jexiryke,” āko roropa toh mā repe. Yrome emero pyra zae kuehtohkō poko kuakorehmatorīko mana. ²⁴Osepyno rokē pyra ehtoko. Imehnō pyno ehtoko roropa. Kykyryrykō poko rokē kuahtao xine imehnō motye kuehtohkōme popyra sytatose.

²⁵⁻²⁶Ynara āko Ritonōpo omiry, “Sero nono Ritonōpo kyryryme mana. Seropōkō roropa emero porehme Ritonōpo nyrytāme mana,” āko. Naeroro tōsē apoiryhtao oia xine emero rokē kure mana. “Otarāme mose popyra Ritonōpo a,” kara ehtoko. “Otarāme mose ahno nyrytā ēpataka tyrise joroko zohme,” kara ehtoko roropa. Topekahse oia xine ahtao imehnomo a kure roropa mana.

²⁷Morarama Jezu poetory kara a oeahmarykohtao tytapyī taka otuhse oytotohkōme, itapyī taka oytorykō se awahtao xine ytotoko. Mame, “Ōty mose,” karyhtao oia xine moro tōsē poko onekaropopyra ehtoko. “Mose tokarose nae joroko zohme?” kara ehtoko. “Mose onēpyra ase popyra exiryke Ritonōpo a,” kara ehtoko roropa. Otuhtoko rokē rahkene. ²⁸Yrome ynara karyhtao rokē eya xine, “Mose joroko zotīpyry,” karyhtao oia xine, onēpyra ehtoko morara tykase ekarone

exiryke, zae ehtoh poko oexirykō waro toto ehtohme. ²⁹Amarokō tōsē onyry poko, oty kara matose, joroko zotȳpyryme ahtao ro. Yrome imehnō Jezu poetory pokoino onōpyra matose zae pyra moro tōsē onyry enetuputyryke eya xine. Otarāme ynara ekaropory se matose, “Oty katohme imepȳ pokoino tōsē onōpyra hano? Eya rokē moro tōsē onyry popyra mana, joroko zotȳpyryme ekaroryke eya. ³⁰Kure mase Papa. Senohne onekarohpyryme ya, āko ase Ritonōpo a. Naeroro oty katoh imehnō yna kerekeremāko nae tōsē onyry poko yna a? Ritonōpo nekarohpyryme exiryke, ‘Kure mase,’ tykase ywy,” āko otarāme matose ya.

³¹Etatoko pahne, emero poko awahtao xine kure Ritonōpo tyritoko. Tōsē onyryhtao oya xine, kure Ritonōpo ritohme tōtoko. Eukuru enyryhtao oya xine kure Ritonōpo ritohme ētoko. ³²Kure rokē ehtoko juteu tō maro, juteutōkara maro, Jezu poetory tō maro roropa, penekhepyra toto ehtohme Jezu enetuputyry poko. ³³Ysā ehtoko. Kure ehtoh rokē kuhņoko ase imehnō maro emero, toto pyno jexiryke. Osepyno hkopyra ase imehnō emero kure riry se jexiryke, toto pynanohtohme Kyrixtu a.

11 ¹Naeroro kypoenohmoto ysā oehtohkōme. Ywy roropa Kyrixtu poenohnōko ase.

Nohpo tō zae ehtoh poko

²Ypoko wenikehpyra matose, āmorepatopōpyrykō ya omipona roropa matose. Morara oexirykō kure mana. ³Yrome ynara āmoreparykō se ase, typye exikety typyty esēme mana. Kymarokō emero esēme Kyrixtu mana. Mame Ritonōpo Kyrixtu esēme mana. ⁴Naeroro oximōme awahtao xine ōtururukō poko Ritonōpo maro, kure orutua kō tyxapeuke pyra oturūko. Orutua komo, Ritonōpo omiry poko imehnō amoreparyhtao oya xine, tyxapeuke pyra toto amorepatoko. Tyxapeuke orutua ahtao Kyrixtu poihtōko sā mana. Popyra mana. ⁵Yrome nohpo tomo, tuhpōke oturutoko Ritonōpo a oximōme awahtao xine. Imehnō amoreparyhtao roropa oya xine tuhpōke Ritonōpo omiry poko toto amorepatoko. Tuhpōke pyra awahtao xine oniokō hxirōko matose. Tuhpōke pyra awahtao xine ehxirōko roropa matose zūsehkahpyry samo. ⁶Naeroro tuhpōke se pyra nohpo ahtao, ynara kahtoko eya, “Oūsety isahkapoko roropa,” kahtoko eya. Ynara exiryke, nohpo zūsety tysahkase ahtao aehxirory mana. Naeroro kure tuhpōke nohpo tō ahtao oximōme awahtao xine, ehxiropyra mā toto. ⁷Yrome orutua kō tyoro. Tuhpōke se pyra orutua komo, tysaaro tyrise exiryke Ritonōpo a. Tōmipona orutua kō ehtohme tyrise toto Ritonōpo a. Yrome nohpo tō tyrise tyniokō omipona ehtohme. ⁸Orutua riry se Ritonōpo toehse ahtao nohpo wino onyripyra kynexine. Yrome orutua wino nohpo tyrise eya rahkene. ⁹Orutua tyrise eya nohpo tō pokoino pyra. Yrome nohpo tyrise Ritonōpo a orutua pokoino, orutua akorehmaneme. ¹⁰Naeroro Jezu poetory tō oximomyryhtao kure nohpo tō tuhpōke ahtao, toto eneryke Ritonōpo nenyohyamo a. Tuhpōke toto ahtao tyniokō omipona toehtohkō poko ituarōtanohpōko mā toto. ¹¹Kuesēkō maro kuexirykōke toiroro pyra nohpo tō

mana. Morararo orutua komo. Toiroro pyra sytatose. Atakorehmāko sytatose zae kuehtohkōme. ¹²Pake ahtao orutua osemazuhme tyrise Ritonōpo a. Mame aoropary zehpyry touse ahtao, nohpo tyrise eya roropa. Seromararo orutua kō enurūko nohpo ae. Yrome emero porehme Ritonōpo poe mana.

¹³Kure oya xine nae nohpo tō otururuhtao Ritonōpo maro oximōmākō rānao tuhpōke pyra ahtao? Arypyra, popyra mana. ¹⁴Toipe sytatose. Orutua kō tūsehke mosā ke ahtao popyra kyia xine mana. Epoihtōko sā mokyro mana kyia xine. ¹⁵Yrome nohpo tō tūsehke mosā ke ahtao kure rokē kyia xine mana. Tūsehke mosā ke ahtao, tuhpōke exikety sā nohpo mana. ¹⁶Tuhpōke pyra nohpo ahtao autururuhtao Ritonōpo maro oximōmākō maro popyra mana, āko ase. Morara āko ase emero Jezu poetory tomo a emero pata tō po. Morara āko ase roropa jezujezukuru se exiketomo a.

Kuesēkō orihtopōpyry poko wenikehpyra ehtopo

¹⁷“Kure rokē matose oximōnōko Ritonōpo poko,” kara ase oya xine. Ōximomyrykohtao atakorehmara matose yronymyrymehxo Jezu enetuputyry poko. Atakorekehkāko rokē matose. Morara popyra ya mana. Naeroro āmorepatorŷko ase zae ehtoh poko ōximomyrykohtao. ¹⁸Ynara āko imehnō mana opoko xine, “Korītopōkō tātapiakase sā mā toto. Oximōnōko ro mā toh repe, yrome oxiehno toto,” āko. Morara kary ajohpe pyra mana ya. ¹⁹Otarāme atapiakāko matose zae oehtohkō enetupuhpotohme imehnomo a. ²⁰Ōximomyrykohtao Kuesēkō orihtopōpyry poko osenetupuhpyra matose. Ōtukurukō poko rokē oximōnōko matose. Oty katohme? ²¹Ōtukurukohtao toitoine matose emotyēkāko. Naeroro imehnō etyhyryme exiketō otuhpyra ekurehnōko, osemazuhme autuhtyā toemotyēkase exiryke. ²²Morara awahtao xine ōximomyrykohtao azahkuru matose ipunaka. Tytapyike matose. Omise awahtao xine otuhtoko atapyīkō tao. Ritonōpo maro oturutoh tao zae rokē otuhtoko. Moro tao tymōkomokākara onyhxiropyra ehtoko roropa. Azahkuru awahtao xine ōximomyrykohtao, “Kure matose,” kara ase oya xine.

²³Tamorepase ywy Kuesēkomo a toorihtopōpyry poko wenikehpyra ipoetory tō ehtohme. Morararo kuamorepatose. Ynara ase oya xine, “Kuesēkō Jezu Kyrixtu ewokasasaka ahtao Juta a, wyi apoine. ²⁴Kure mase Papa kapuaono,’ karyhtao eya, wyi tohkane. Typoetory tomo a ynara tykase ynororo, ‘Sero wyi enapyryhtao oya xine wenikehpyra ehtoko jexixihmapotopōpyry poko wewe pokona. Okurākatohkōme orihnōko ase,’ tykase. ²⁵Mame utuhkehxiapo eukuru tapoise Jezu a. Ynara tykase, ‘Seny ōkurukomo. Tōmiry kasenato ekarōko Ritonōpo seropōkomo a jorihtopōpyry pokoino. Topekahse matose ya umunuru ke. Naeroro sē enyryhtao oya xine jorihtopōpyry poko osenetupuhtoko,’ tykase. ²⁶Naeroro Kuesēkō oehtohtoropa wyi enapyryhtao oya xine, eukuru enyryhtao roropa oya xine, imehnō tuarōtanohpōko matose aorihtopōpyry poko kymyakākōme,” ase oya xine.

(1 Ko 11.20)

²⁷Naeroro zae pyra awahtao xine ohxirotorỹko Ritonōpo mana, Kuesēkō orihtopōpyry poko wenikehpyra ehtoh enapyryhtao oya xine, eukuru enyryhtao roropa oya xine. Iirypyryme oexirykōke ohxirotorỹko Ritonōpo mana, Kuesēkō exixihmahpōkō hxiroory samo. ²⁸Morara exiryke ynara osenetupuhtoko aporo, “Zae rokē ytoytōko hano Ritonōpo neneryme?” kahtoko aporo okurohtao xine. Moraramē zae awahtao xine rokē Kuesēkō exixihmatopōpyry poko wenikehpyra ehtoh enahtoko, eukuru ētoko, enara. Iirypyryme awahtao xine oorypyrykō ekarotoko Ritonōpo a ikorokatohme. Moromeīpo enahtoko, ētoko, enara. ²⁹Kuesēkō kynorihne kyyrypyrykō epehmatohme, Ritonōpo poenōme kuehtohkōme. Moro onenetupuhpyra awahtao xine, aorihtopōpyry poko wenikehpyra ehtoh onenahpyra ehtoko, onēpyra roropa ehtoko, enara. Awamekaro xine rokē moro wyi enapyryhtao oya xine, moro eukuru enyryhtao roropa oya xine awānohtorỹko Ritonōpo mana, ajoajohpe Kuesēkō orihtopōpyry poko wenikehpyra ehtoh enapyryke oya xine. ³⁰Morara exiryke kure pyra toehse matose. Jamihme pyra roropa toehse matose. Toitoine roropa amaro xine aexityā toorihse mana. ³¹Kuesēkō orihtopōpyry poko wenikehpyra ehtoh enapyry se awahtao

xine ynara osenetupuhtoko aporo, “Iiryryryme hano Ritonõpo a?” kahtoko oseya rokene. Mame tyryrypyhpyke awahtao xine ekarotoko oorypyrykõ Ritonõpo a ikorokatohme ropa. Kyyrypyrykõ tykorokase ahtao Ritonõpo a, “Popyra matose ya,” kara mana kyaa xine. Kuãnohpopyra xine roropa mana. ³²Yrome, “Popyra matose ya,” ãko Ritonõpo kyaa xine kyyrypyrykõ poko kuahtao xine. Kutuarimapotorỹko roropa mana zomory zuaro kuehtohkõme, kyyrypyrykõ poko pyra kuehtohkõme. Morara kuamorepatorỹko Ritonõpo mana apotoimo htaka omõpyra kuehtohkõme tõmipona pyra exiketõ maro.

³³Morara exiryke wekury tomo, Kuesẽkõ exixihmatopõpyry poko wenikehpyra ehtoh enahtohme õximomyrykohta, imehnõ Jezu poetory tõ oepyry eraximatoko aporo. Mame oximõme toehse emero ahtao otuhtoko. ³⁴Mame omise ro awahtao xine otuhtatoko atapyĩkõ taka, ozehno xine Ritonõpo exiryino awãnohpyra Ritonõpo ehtohme roropa. Tuhke mekaropotone. Morohne poko ourutorỹko ase amaro xine toehse jahtao.

Ritonõpo zuzenu nekarory poko

12 ¹Wekury tomo, ynara matose, “Oty ekarõko Ritonõpo zuzenu nae kyaa xihne?” matose pape poko. Naeroro Zuzenu kurã nekarory tõ poko ourutorỹko ase, zae zuaro oehtohkõme. ²Jezu poetoryme exipitopyra ro awahtao xine joroko tõ eahmary poko mexiatose, Ritonõpo myakãme repe. Yrome opynanopyrykõ waro pyra mokaro mana, ritõ kuhnanõme rokẽ toexirykõke. Toto poko oexirykõke kokoro rokẽ oenekunopyase xine. ³Yrome seromaroro ynara kananõ nae, “Ritonõpo poe ase senohne riko,” kananõ nae mana. Yrome Ritonõpo zuzenu poe toto ahtao, “Jezu popyra mana,” kara toh mana ipunaka. Ritonõpo zuzenu poe ynara ãko mã toto, “Jezu jesẽme mana,” ãko Ritonõpo zuzenu nae exiketõ mana. “Kuesẽkõme mana,” ãko mã toto. Imehnõ mã morara kasaromepyra mã toto. Moro waro awahtao xine Ritonõpo poe oturuketõ nymyry waro matose. Ajohpe exiketõ waro roropa matose.

⁴Tuhke rokẽ Ritonõpo zuzenu nekarory tõ kyaa xine mana. Yrome toiro rokẽ ekarohpõ mana. ⁵Tyotyoro poko tuhke erohnõko sytatose Kuesẽkõ omipona. Yrome toiro rokẽ Kuesẽkõ mana. ⁶Tyotyorõ poko emese kure sytatose orẽpyra kuehtohkõme Ritonõpo nyrohmanohpotoh poko. Yrome toiro rokẽ Ritonõpo mana. Ipoe rokẽ emese kure sytatose, tyjमितunuru ekaroryke kyaa xine, inyrohmanohpotoh poko kuehtohkõme. ⁷Tyjमितunuru ekarõko Ritonõpo kyaa xine mana imehnõ Jezu poetory akorehmatohme kyaa xine. ⁸Tyjमितunuru ekarõko toitoine typoetory tomo a emese kure toto ehtohme zae omi ekarory poko imehnomo a. Imehnomo a tyjमितunuru ekarõko mana emese kure toto ehtohme imehnõ amorepary poko Ritonõpo omiry poko, zuaro toto ehtohme. ⁹Imehnomo a tyjमितunuru ekarõko mana yronomyryme Jezu enetupuhtohme eya xine. Imehnomo a tyjमितunuru ekarõko mana kurākõkara kurākatohme eya xine. ¹⁰Imehnomo a tyjमितunuru ekarõko

Ritonôpo zuzenu mana imehxo Ritonôpo ehtoh enepotohme imehnomo a. Imehnomo a tyjमितunuru ekarôko mana tōmiry ekarotohme imehnomo a. Imehnomo a tyjमितunuru ekarôko mana Ritonôpo zuzenu poe exiketō waro toto ehtohme, typoe rokē ytoytoketō waro roropa toto ehtohme. Imehnomo a tyjमितunuru ekarôko mana imehnō omiryae oturutohme. Imehnomo a tyjमितunuru ekarôko mana mokyro zurutopōpyry enetupuhthohme ekarotohme ropa kuomirykōae. ¹¹ Tuhke ekarôko Ritonôpo zuzenu kyaa xine mana. Yrome toiro rokē ynororo. Tamoreme ekarory se exiryke tyjमितunuru ekarôko kyaa xine mana.

Typokōke tuhke kuokokō mana

¹² Kuokokō tuhke typokōke mana. Moro saaro Kyrixtu enetupuhnanō tuhke mā toto. Yrome toiro zokome sā sytatose Jezu enetuputyryke kyaa xine. ¹³ Tuhkākō Jezu Kyrixtu enetupuhnōko mana. Juteu tomo, juteutōkara roropa enetupuhnōko mā toto. Tosēke exiketomo, tosēke pyra exiketō roropa enetupuhnōko mā toto. Enetuputyryke kyaa xine tukurākase sytatose Ritonôpo zuzenu a Jezu Kyrixtu zokome sā kuehtohkōme. Ritonôpo jamitunuru nae sytatose Zuzenu kukurohtao xine exiryke.

¹⁴ Ynara exiryke, toiro rokē pyra kuokokō pokō mana. Tuhke typokōke mana. ¹⁵ Kupupurukō ynara kara mana, “Tyoro jexiry se ase. Omame se ase,” kara mana. Pupume ro mana, myaro tokorōmero. ¹⁶ Morararo kypanarykō ynara kara mana, “Onume pyra jexiryke zoko pokōme pyra ase,” kara mana. Kuokokō pokōme ro mana. (Kuokokō pokō mā oxikerekeremara mana Ritonôpo netaryme. Tākye rokē mā kehko toerohtohkō poko.) ¹⁷ Kuokokō tytororo onume rokē ahtao otato pyra sehtory. Morararo paname rokē kuokokō tytororo ahtao eunatara sehtory. ¹⁸ Yrome toiro rokē pyra kuokokō pokō tyrise Ritonôpo a. Tuhke kypokōkō tyrise eya kuokokōme tytororo kuehtohkōme. Morara tyrise kymarokō Ritonôpo a tōsenetupuhthopōpyryae ro. ¹⁹ Toiro rokē kypokōkō ahtao tokoke pyra sehtory. ²⁰ Yrome zoko pokō tuhke tyrise toiro tokoke kuehtohkōme.

²¹ Naeroro kuenurukō ynara kara mana kuemarykomo a, “Ose pyra ase,” kara mana. Kupuhpyrykō ynara kara mana kupupurukomo a, “Ose pyra ase,” kara mana. (Moro saaro, “Mose se pyra ase,” kara sehtone imepỹ Jezu poetory poko Jezu Kyrixtu enetuputyryke kyaa xine.)

²² Kuokokō tyrise Ritonôpo a. Kure pyra kuokokō pokō toehse ahtao ise ro sytatose. Oxisā kuokokō pokō jamihme se sytatose. Kuokokō pokō toiro touse ahtao, etuarimāko sytatose otarāme orihnōko sytatose.

²³ Kuokokō pokō xihpyry nae sytatose. Kyaa xine xihpyryme mā repe. Yrome ipyno ro sytatose. Ehxirōko sytatose kuokokō pokō jarao tōsenese ahtao, yrome ipyno ro sytatose. ²⁴ Māpyra kuokokō pokō kure potu kyaa

xine ahtao, ipoko pyra sytatose kure exiryke. Etatoko pahne, otarāme ehxirōko sytatose xihpyryme kuokokō pokō ahtao repe. Yrome Ritonōpo ehxiropyra mana kypyno xine toexiry poko. Kuokokō pokō emero tyrise eya kuokokōme. ²⁵Kuokokō pokō tyorō pokona atapiakara mana. Morohno poko rokē mana. Kuokokō pokō tuhke roropa repe. Yrome oximaro erohnōko mā kehko toiro tokoke exiryke. Moro saaro atapiakara sehtone. Kuesēkō omipona rokē sehtone. ²⁶Mame toiro kuokokō pokō jetū ahtao, tytororo kuokokō samū āko mana. Morararo kure rokē kuokokō pokō ahtao tytororo samū kara mana, toiro kuokokō exiryke. Jezu enetupuhnanō kuokokō sā mā toto. Kuepekō etuarimary eneryhtao kyya xine, emynyhmāko sytatose. Kure kuepekō riryhtao imehnomo a tākye sytatose kuepekō poko.

²⁷Kymarokō emero Kyrixtu zoko sā sytatose. Tuhke kuokokō pokō tyrise Ritonōpo a kuokokōme. Tōsenetupuhtopōpyryae ro morara tyrise sytatose. Moro sā kymarokō emero Jezu Kyrixtu zoko sā sytatose. Kyrixtu zoko pokō sā sytatose. ²⁸Naeroro Kyrixtu enetupuhnanō tyrise Ritonōpo a imehnō akorehmaneme. Apitoryme ynara tykase ynororo, “Umūkuru poko omi kurā ekaronanōme matose,” tykase. Imehnomo a, “Jomiry poko urutōme matose,” tykase. Imehnomo a, “Jenetupuhnanō amorepaneme matose,” tykase. Imehnomo a, “Yjamtunuru ke ynyripohpyry tyritoko,” tykase. Imehnomo a, “Kurākōkara ikurākatoko ropa,” tykase ynororo. Imehnomo a, “Imehnō akorehmatoko jurumekara toto ehtohme,” tykase. Imehnomo a, “Imehnō esēme ehtoko roropa,” tykase. Imehnomo a, “Imehnō omiryae urutōme ehtoko roropa,” tykase, enara. ²⁹Emero pyra toitoine rokē Ritonōpo nymenekahpyryme mā toto, Tumūkuru poko imehnō amorepatohme. Toitoine rokē urutōme roropa mā toto. Toitoine rokē amorepatōkōme mā toto. Toitoine rokē Ritonōpo jamitunuru nae mā toto orēpyra inyrohmanohpotoh ritohme. ³⁰Toitoine rokē kurākōkara kurākāko ropa mā toto. Toitoine rokē roropa imehnō omiryae oturūko mā toto. Toitoine rokē roropa mokaro nurutopōpyry imehnō omiryae ekarōko ropa mā toto kuomirykōae. ³¹Naeroro Ritonōpo nekarory kurā poko openetatoko.

Yrome tyorō poko ourutorỹko ase seromaroro. Sero kure kuhse mana.

Imehnō pyno kuexirykō poko

13 ¹Otarāme imehnō omiryae jotururu waro ase repe. Otarāme Ritonōpo nenyohityā omiry waro roropa ase repe. Yrome imehnō pyno pyra jahtao toiparo rokē oturūko ase, panaikato sā rokē jotururu exiry, tātā katoh sā rokene. ²Otarāme Ritonōpo omi poe aomiry ekarōko ase imehnomo a. Otarāme emero poko zuarohxo ase atamorepaketō samo. Otarāme imehnō motye tupimākō waro roropa ase. Otarāme Ritonōpo jamitunuru enetuputyryke ya ypy tō enuēnapory waro

roropa ase repe, yrome imehnō pyno pyra jahtao otyme kure hano Ritonōpo a? Arypyra ipunaka. ³Otarāme ymōkomory emero ekarōko ase tymōkomokākara a. Otarāme, “Oty kara,” āko ase repe joko zahkary se Jezu waro pyra exiketō ahtao Jezu enetuputyry ya waro toto ehtohme. Yrome imehnō pyno pyra jahtao toiparo rokē oxiahkapōko ase. Toiparo rokē ymōkomory ekarōko ase roropa tymōkomokākara a.

⁴Imehnō pyno jahtao penekhepyra ase kure toto ehtoh eraximary poko. Kure rokē toto rīko ase. Imehnō pyno jahtao zumoxike pyra ase toto poko. Osenynanohpyra ase. Ypoko oseahmara ase. Epyrypara roropa ase imehnō motye jehtoh poko. ⁵Imehnō pyno jahtao putu pyra exiketō sā pyra ase. Zae rokē ase. Osepyno rokē pyra ase. Yamene se pyra roropa ase. Axi hkopyra imehnō zehno exīko ase. Eya xine tyryrhmasē jahtao onemetakāmara ase. ⁶Imehnō pyno jahtao atākyemara ase tyryrypyrō poko toehse toto ahtao. Zae toto exiry poko atākyemāko ase. ⁷Imehnō pyno jahtao penekhepyra ase kure toto ehtoh eraximary poko. “Emero ikurākary waro Ritonōpo mana,” āko ase. “Kure toto riry poko onymomohkepyra sehtone,” āko. Toto anarypopyra roropa ase, enara.

⁸Imehnō pyno nymyry jahtao jūme toto pyno ase. Ritonōpo zuzenu poe imehnō amoreparyhtao ya kure repe. Yrome axītao rokē jomihpyry mana. Ritonōpo zuzenu poe imehnō omiryae jotururuhtao, moro roropa axītao rokē mana. Tvaro jahtao roropa tuaro jexiry jūme pyra mana. ⁹Seromaroro emero pyra, zokonaka rokē zuaro sytatose. Ritonōpo zuzenu poe emero pyra zokonaka rokē imehnō amorepāko sytatose roropa. ¹⁰Yrome Ritonōpo maro toehse kuahtao xine emero waro exīko sytatose, zokonaka rokē pyra. Emero ekarōko roropa sytatose zokonaka rokē pyra. Zokonaka rokē aehtyā enahketōme mana.

¹¹Poetome jahtao poeto omiryne jomiry kynexine. Poeto sā tyxitase ywy, toexianase, enara. Poeto sā roropa josenetuputyry kynexine. Yrome seromaroro tuātase jexiryke poetome jehtopōpyry turumekase ya. ¹²Osene xihpyry ae kuosenerykohtao popyra rokē osenēko sytatose. Moro saaro seromaroro pitiko sā rokē Ritonōpo poko enetupuhnōko sytatose. Imēipo imaro kuahtao xine kure kuhse Ritonōpo enēko sytatose, osēpataka rahkene. Seromaroro zokonaka rokē zuaro sytatose. Yrome kuaro xine ynororo ipunaka. Imēipo zuarohxo exīko sytatose roropa, kuaro xine Ritonōpo ehtoh samo.

¹³Ritonōpo enetupuhnōko sytatose. Imaro kuexirykō momohnōko roropa sytatose. Imehnō pyno sytatose, enara. Kure Ritonōpo enetuputyry kyya xine kuesēkōme. Kure roropa imaro kuexirykō eraximary kyya xine. Yrome imehnō pyno kuexirykō kure kuhse mana.

Ritonōpo zuzenu nekarory tō poko kyya xine

14 ¹Morara exiryke imehnō pyno oexirykō poko openetatoko. Ritonōpo zuzenu nekarory tō se ehtoko yronymyryne. Ritonōpo

omiry ekarory se ehtoko imehnomo a. “Ajamitunuru ekaroko ya ōmiry kurā ekarotohme imehnomo a,” kahtoko Ritonōpo a. ²Imepỹ mā tyorō omiryae tōtururuhtao kuurupyra xine mana. Ritonōpo a rokē oturūko mana, moro omi onetara kuexirykōke. Otarāme Ritonōpo zuzenu poe zae oturūko ynororo repe yrome etananō onetara mā toto ipunaka. ³Yrome Ritonōpo omiry ekarone topohme oturūko imehnō netaryme emero. Kuakorehmatorỹko mana yronymyrmehxo Kuesēkō enetupuhtohme kyaa xine. Kueanokō jamihtanohnōko ropa mana orēpyrahxo kuehtohkōme Ritonōpo omipona. Kuemynyhmatohkō aropōko mana tākye ropa kuehtohkōme. ⁴Imeimehnō omiryae oturukety atakorehmāko rokē mana. Yrome topohme Ritonōpo omiry ekarone imehnō Jezu poetory akorehmāko emero itamurumehxo enetupuhtohme eya xine.

⁵Ritonōpo zuzenu poe tyorō omiryae ōtururukohtao tākye pitiko ase. Yrome tākye kuhse ase opoko xine Ritonōpo poe aomiry ekaroryhtao oya xine imehnomo a. Tyoro omiryae urutōkō kure roropa toh mā repe. Yrome imotye kuhse Ritonōpo omiry ekaronanō mana imehnomo a. Tyoro omiryae oururukō se imepỹ ahtao moro omi waro exikety nae ahtao rokē kure mana, aomiry ritohme ropa ōmirykōae. Yrome aomiry waro exikety pyra ahtao toiparo rokē moro omiryae oturūko mokyro mana. ⁶Wekyry tomo ytōko ase oya xine. Amaro xine jahtao tyoro omiryae rokē jotururuhtao ākorehmara xine jexiry onetara oexirykōke. Ritonōpo nenehpohpyry ya ekaroryhtao oya xine ākorehmatorỹko ase. Zuaro jehtoh roropa ekaroryhtao oya xine, ākorehmatorỹko ase. Ritonōpo zuzenu poe oururukohtao ākorehmatorỹko ase. Inamorepatopōpyry roropa ekaroryhtao oya xine ākorehmatorỹko ase.

⁷Rue tōkehko, kapau zehpyry roropa aoaomihtōko sã etone mana. Yrome etory waro pyra exikety ahtao, anaomihtopyra mana etory waro pyra toexiryke. ⁸Soutatu tō kohmatoh popyrahme sã totose ahtao owōpyra soutatu tō mana. Typyrekō anapoipyra roropa mā toto ekurehnōko. ⁹Morararo tyorō omiryae rokē imehnō zururuhtao oya xine ōmirykō onetara mana. Onenetupuhpyra roropa mā toto, topohme toto onurupyra oexirykōke. Ōmirykō orexīto sã rokē aypyra exīko. ¹⁰Kuomirykō toiro rokē pyra mana. Tuhke omi nae seropōkō mana. Oxisã pyra kuomirykō mana. Omi waro exiketomo a rokē moro omi jarao mana. ¹¹Yrome imepỹ omiry waro pyra kuahtao xine moro omiryae oturuketō moē patapōkōme kyaa xine mana. Morararo kymarokō eya xine, moē patapōkōme sytatose eya xine. ¹²Ritonōpo zuzenu nekarory tō poko penetāko matose. Yrome ijamitunuru ekaropoko orēpyrahxo oehtohkōme imehnō akorehmary poko Jezu enetuputyry poko oya xine.

¹³Tyoro omiryae ōtururukohtao ynara ekaropotoko Ritonōpo a, “Ajamitunuru ekaroko ya Papa, topohme joturutohme jetananomo a toto omiryae,” kahtoko Ritonōpo a. ¹⁴Tyoro omiryae jotururuhtao

Ritonōpo a josenetupuhtoh poe pyra ase oturūko. Juzenu rokē oturūko Ritonōpo maro. ¹⁵Naeroro ynara āko ase, Ritonōpo maro oturūko ase juzenu poe roropa repe. Yrome josenetupuhtoh poe roropa oturūko ase Ritonōpo maro. Juzenu poe eremiāko ase Ritonōpo netaryme. Yrome josenetupuhtoh poe roropa eremiāko ase Ritonōpo netaryme. ¹⁶Oximōme awahtao xine ouzenukō omiryae rokē, “Kure mase Ritonōpo,” karyhtao oya xine amaro xine exiketō, “Ÿ, kure Ritonōpo mā rahkene,” kasaromepyra mā toto, ōmirykō onetara toexirykōke. “Otarā āko mose nae?” āko rokē toto, ōmirykō waro pyra toto exiryke. ¹⁷Otarāme ouzenukō omiryae, “Kure mase Ritonōpo,” āko matose repe. Morara kary kure repe. Yrome amaro xine exiketō anakorehmara matose.

¹⁸Tyotyorōkō omiryae ōtururukō motye oturūko ase. Moro poko tākye ase, “Kure mase, Ritonōpo,” āko ase. ¹⁹Yrome oximōme jahtao imehnō Jezu poetory tō maro, tyorō omiryae jotururu se pyra ase. Jetananō omiryae rokē jotururu se ase toto amorepatohme. Tyorō omiryae jotururuhtao tuhke omi ekaroryhtao ro onetara etananō mā ipunaka. Yrome jetananō omiryae jotururuhtao kurehxo eya xine mana. Tuhke pyra omi ekaroryhtao ro etāko mā toto. Zuaro exīko mā toto.

²⁰Wekyry tomo, poeto sā pyra ehtoko ōsenetuputyrykō poko. Ÿ, oorypyrykomo a tuaro pyra ehtoko poetohti samo. Yrome ōsenetuputyrykō poko zuātatyā sā ehtoko. ²¹Ynara tymerose Ritonōpo omiryae,

“Tarōkō zurūko ase, āko Kuesēkō mana.

Tyorō omiryae toto zurūko ase.

Moē patapōkō omiryae toto zurūko ase.

Yrome morara ahtao ro jomiry onetara exīko mā toto,” me tymerose Ritonōpo omiryae. ²²Naeroro tyorō omiryae oturūko sytatose onenetupuhpynō tuarōtatohme emero motye Ritonōpo jamitunuru ehtoh poko. Yrome topohme Ritonōpo omiry ekarōko sytatose enetupuhnanomo a toto amorepatohme, jarao sā aomiry ehtohme. (Yrome Jezu onenetupuhpynomo a jarao pyra ro Ritonōpo omiry mana, imehnō omiryae rokē ekaroryhtao eya xine.)

²³Ōximomyrykohtao Jezu poetory tomo, otarāme tyotyorōkō omiryae oturūko matose. Mame otarāme moro taka Jezu poetory kara omōnōko, morara onetapitopyny. “Rowohpe pyrahxo nary keh moxiā nae?” āko mokyro mana opoko xine. ²⁴Yrome topohme Ritonōpo omiry ekaroryhtao oya xine, tyrypyry poko enetupuhnōko mokyro mana ōmirykō etaryke tyya. “Jaropōko roropa Ritonōpo mana apotoimo htaka iiryryryme jexiryke eya,” āko mā Jezu onenetupuhpyny, topohme ōmirykō etaryke tyya.

²⁵“Kokoro rokē yrypyry xihpyry poko osenetupuhnōko ase,” āko mokyro mana oya xine. Mame tosekumuru po porohnōko mana Ritonōpo ēpataka,

“Kure mase Ritonōpo, emero motye mase imehxo,” katohme Ritonōpo a.
 “Ajohpe pyra Ritonōpo taro mana, amaro xine,” āko roropa oya xine mana.

Zae oehtohkō poko ōximomyrykohtao Ritonōpo poko

²⁶Wekiry tomo, zae ehtoh poko āmoreparykō se ase. Oximōme awahtao xine Ritonōpo poko, atakorehmatoko yronymyrymehxo enetupuhthohme oya xine. Toiro eremiāko Ritonōpo poko. Imepỹ āmorepatorỹko mana. Imepỹ roropa Ritonōpo poe enetupuhpotoh ekarōko mana. Imepỹ roropa Ritonōpo zuzenu poe tyorō omiryae oturūko mana. Imepỹ mā mokyro oturutopōpyry rīko ropa ōmirykōae ropa zuaro oehtohkōme. Morohne emero Jezu poetory tō akorehmaryhtao kure moro mana. ²⁷Mame tyorō omiryae tōtururu se exikety nae ahtao, kure asakoro rokē oturūko mā toto. Oseruao ahtao kure roropa mana, tuhke pyra exiryke. Ah toiro noturū aporo. Mame tōtyhkase ynororo ahtao ah imepỹ ropa noturuno, toto omiry waro exikety nae ahtao tyritohme ropa ōmirykōae, zuaro emero ehtohme. ²⁸Yrome toto omiry waro exikety pyra ahtao, ōmirykōae toto omiry rine pyra, ah mynyhme rokē nexī toto oximōtoh tao. Ikurohtao xine rokē ah noturū toto, Ritonōpo maro rokene. ²⁹Mame Ritonōpo poe aomiry ekaronanō asakoro ahtao kure. Ah noturū toto. Oseruao ahtao kure roropa mana. Kure imehnō mā toto omiry etāko emero porehme, zae toto exiry enetupuhthohme tyya xine. ³⁰Morarama toiro otururuhtao ro otarāme Ritonōpo mā tōmiry ekarōko imepyny a ekarotohme ropa oximōmākō netaryme. Morara ahtao ah mokyro noturukehno Ritonōpo nekarory mokyro a etatohme oya xine. ³¹Ritonōpo omiry ekaroryhtao oya xine emero, kure mana, atakomino urutōkō ahtao rokene. Morara awahtao xine zuaro exīko matose, atākyemāko roropa matose, atakorehmāko matose. ³²Ritonōpo zuzenu poe Ritonōpo omiry nae awahtao xine ekarotohme imehnomo a tuaro ro matose. Ōtururukō se awahtao xine rokē oturūko matose. Ōtururukō se pyra awahtao xine mynyhme rokē matose. ³³Tākye pyra Ritonōpo mana ajoajohpe typotory tō ahtao. Yrome zae rokē kuahtao xine kuoximomyrykohtao tākye mana.

Mame emero pata po Jezu poetory tō oximomyryhtao, ³⁴ah nohpo tō mynyhme rokē nexī toto. Ah nohpo tō oximōmākō onurupyra nexī toto. Ynara āko Moeze nymerohpyry mana, “Nohpo tō onyripyra ehtoko otuisarykōme,” āko. ³⁵Zae pyra mā nohpo tō ōtururu oximōme awahtao xine Ritonōpo poko. “Otara nykā?” kary se nohpo tō ahtao, ah nekaropō toto tyniokomo a tytapyīkō taka toytose ropa tahtao xine, enara.

³⁶Zae pyra jomiry oya xine nae? Etatoko pahne, owino xine Ritonōpo omiry exipyra kynexine. Ritonōpo wino toehse. Amarokomo a rokē pyra Ritonōpo omiry tokarose kynexine, nonopōkomo a emero porehme aomiry tokarose kynexine. Naeroro, “Yna rokē Ritonōpo nekarohpyry nymyry nae,” kara ehtoko. ³⁷Toitoina matose Ritonōpo omiry ekaronanōme osekarōko. Ritonōpo zuzenu nekarohpyry apoihpome osekarōko roropa matose. Naeroro, “Kuesēkō omi poe morara tymerose Pauru a kuamorepatohkōme,”

āko matose. ³⁸Yrome ynnymerohpyry omipona se pyra imepỹ ahtao zae pyra mana. Mokyro omiry onetara ehtoko. Aomipona pyra ehtoko roropa.

³⁹Wekyry tomo, ynara kahtoko Ritonõpo a, “Ajamitunuru ekaroko ya Papa, zae õmiry ekarotohme imehnomo a,” kahtoko. Mame tyorõ omiryae tõtururu se imepỹ ahtao, “Tyorõ omiryae oturupyra exiko,” kara ehtoko eya. ⁴⁰Oximõme awahtao xine Ritonõpo poko tuaro sã rokẽ ehtoko. Zae ehtoh poko rokẽ ehtoko.

Kyrixtu ěsemākapotopõpyry ropa poko

15 ¹Wekyry tomo, omi kurã poko osenetupuhtoko. Ynekarohpyry oya xine omi kurã nexiase Jezu Kyrixtu poko. Tonetupuhse oya xine. Aomipona roropa matose seromaroro. ²Ynekarohpyry oya xine omi kure mana. Kuamorepatosene. Tonetupuhse oya xine exiryke typynanohse matose Ritonõpo a, onurumekara ropa awahtao xine. Yrome turumekase ropa oya xine ahtao toiparo rokẽ tonetupuhse oya xine exiry.

³Ynetahpyry Jezu Kyrixtu poko ekaroase oya xine. Imehnõ omiry emero motye kuhse kure moro omi mana. Kyrixtu kynorihne kyyrypyrykõ epehpyryme, Ritonõpo omihpyryae ro. ⁴Tonẽse oramãka topu aka. Mame tõsemākase ropa Ritonõpo a asakoro tynyhse ahtao orihpỹme ropa aehtohme, Ritonõpo nymeropohpyryae ro. ⁵Mame tõsemāse ropa tahtao toorihxīpo tõsenepose ropa, Peturu a. Mame tynymenekatyamo a roropa 12mākomo a tõsenepose ropa ynororo. ⁶Mame tuhkākomo a tymaro ytoytoketomo a tõsenepose ropa, oximõme toto ahtao. 500 motye toh kynexine. Mokaro tuhke Jezu enenanõ orihpyra ro mã toto. Yrome toitoine mokaro toorihse ropa mã toto. ⁷Moromeīpo tõsenepose ropa Tiaku a. Mame tynymenekatyamo a tõsenepose ropa oximõme toto ahtao emero.

⁸Mame mokaro a emero tõsenepose ahtao etyhp̄pyryme ya roropa tõsenepose ynororo, imũkepyhpyry emũkuakepyry etyhp̄pyry sã ase, etyhp̄pyryme ya tõsenepose ynororo exiryke. ⁹Imehnõ Jezu nymenekatyã osemazuhme mã toto, ymotye tuisame mã toto. Etyhp̄pyryme tymenekase ywy Jezu a typoko imehnõ amorepatohme. Osemazuhme popyra exiase ipunaka. Jezu poetory tõ ryhmase ytoasene. Morara jehtopõpyry poko ehxirõko ase, “Jezu nymenekahpyryme ase,” karyhtao ya. ¹⁰Itamurume ypyno Ritonõpo kynexine iiryp̄pyryme jahtao ro. Mame ypyno toexiryke typoetoryme jyriase. Ymenekase roropa, typoko imehnõ amorepatohme. Toiparo rokẽ pyra typynanohse ywy. Orẽpyrahxo toerohse ywy aomipona, imehnõ Jezu nymenekatyã motye, emero porehme. Yrome jamoreme pyra ase erohnõko, Ritonõpo yjamihtanohnõko mana kokoro rokene. ¹¹Omi kurã ekaroase oya xine. Imehnomo a roropa omi kurã tokarose oya xine. Omi kurã ekaronanõme yna exiry oty kara mana. Yrome ynanekarohpyry kure kuhse mana. Moro omi kurã tonetupuhse oya xine rahkene.

Kuēsemākaporykō ropa poko

¹²Ynara āko ynanase imehnō amoreparyhtao, “Kyrixtu tōsemākase ropa Ritonōpo a, aorihxīpo,” āko ynanase. Yrome toitoine matose ynara āko, “Aorihtyā onēsemākara Ritonōpo ekurehnōko,” āko matose repe. Oty katohme? ¹³Aorihtyā onēsemākara ropa Ritonōpo ahtao Kyrixtu roropa ēsemāpyra ropa exiry. ¹⁴Morara ahtao Kyrixtu onēsemākara Ritonōpo ahtao, toiparo rokē omi kurā ynanekarory oya xine. Toiparo rokē oesēkōme Jezu menetupuhutory roropa. ¹⁵Moraramē ajohpe pyra mokaro ahtao, ajohpe yna omiry exiry. Azahkuru Ritonōpo poko menetupuhutory roropa, ynara karyke yna a, “Kyrixtu tōsemākase ropa Ritonōpo a,” karyke yna a. Ajohpe pyra mokaro ahtao, aorihtyā onēsemākara ropa Ritonōpo ahtao, Kyrixtu roropa onēsemākara Ritonōpo exiry. ¹⁶Ynara exiryke, aorihtyā ēsemākary ropa waro pyra Ritonōpo ahtao, Kyrixtu roropa onēsemākara ropa exiry. ¹⁷Moraramē Kyrixtu onēsemākara ropa Ritonōpo ahtao toiparo rokē menetupuhutory, iirypyryme ro mehtory. ¹⁸Kyrixtu onēsemākara ropa Ritonōpo ahtao, Jezu poetory tō aorihtyā onypynanohpyra ekuretyry Ritonōpo, etuarimatoh tao rokē exiry toto. ¹⁹Axītao rokē, sero po kuahtao xine rokē kypyno xine Kyrixtu ahtao, moraramē toorihse kuahtao xine kypyno xine pyra Kyrixtu ahtao, imehnō motye tākye pyra sehtory.

²⁰Yrome mokaro ajohpe rokē mā toto. Kyrixtu tōsemākase ropa Ritonōpo a aorihxīpo, kutuarōtatohkōme, “Imēipo ypoetory tō emero ēsemākapōko ropa ase,” katoh zae ehtoh waro kuehtohkōme. ²¹Kymarokō emero orihketōme toehse sytatose orutua pokoino, tyrypyry poko toehse exiryke. Morararo kuēsemākapotoryko ropa Ritonōpo mana imep̄y orutua pokoino, kure toexiry poko rokē exikety pokoino. ²²Orihnōko sytatose emero porehme Atāo pakōme kuexirykōke. Mororo saaro Kyrixtu poenōme toehse kuexirykōke kuēsemākapotoryko ropa Ritonōpo mana. ²³Kymarokō emero ēsemākapōko ropa Ritonōpo mana kuēsemākapotohkō toehse ahtao. Kyrixtu osemazuhme tōsemāse ropa. Imēipo Kyrixtu omipona exiketō ēsemānōko ropa mā toto Kyrixtu oep̄y ropahtao. ²⁴Ritonōpo se pyra exiketō jamitunuru enahkapōko Kyrixtu mana, joroko tōkehko, kowenu tōkehko, tuisa tōkehko roropa. Toto jamitunuru enahkapōko mana. Toto omipona pyra seropōkō rīko roropa mana. Tūmy omipona rokē toto rīko mana. “Emero esēme mase Papa. Seropōkō emero ōmipona exīko mana,” āko mā Kyrixtu Ritonōpo a. ²⁵Mame tuisa konōtome Kyrixtu exīko. Zehno exiketō poremākapōko Ritonōpo mana. Toto jamitunuru enahkapōko roropa mana. Kyrixtu omipona exīko mā toto emero. ²⁶Kuorikyrykō mā kyzehnotokō sā mana kyya xine. Kyzehnotokō zuno sytatose. Kuorikyrykō zuno roropa sytatose. Emero esēme toehse Ritonōpo ahtao kuorikyrykō enahkapōko roropa mana, orihp̄yme kuehtohkōme. ²⁷Ynara tymerose Ritonōpo omiryne, “Imehnō jamitunuru enahkapōko Ritonōpo mana Kyrixtu omipona toto ehtohme emero porehme,” āko. Morara karyke Ritonōpo a seropōkō emero jamitunuru enahkapōko mana Kyrixtu

omipona rokē toto ehtohme emero. Tyjamitunuru rokē onenahkapopyra mana. ²⁸Moraramē sero nonopōkō Kyrixtu omipona tyrise ahtao Ritonōpo a emero porehme, Kyrixtu osekarōko roropa mana Tumy a. Tumūkuru omipona emero tyrise ahtao Ritonōpo a, ynara āko Imūkuru eya, “Ywy roropa ōmipona rokē ase,” āko Imūkuru Tumy a mana. Mame seropōkō emero esēme exīko Ritonōpo mana, kapuaōkō esēme roropa. Jūme toto esēme exīko mana.

²⁹Etatoko pahne, aorihtyā onēsemākapopyra Ritonōpo ahtao toiparo rokē osēpurihkapōko matose oepēpyākō myakāme, aorihtyā myakāme. “Aorihtyā onēsemākapopyra Ritonōpo mana,” āko mokaro repe. Ajohpe mā toto. Zae mokaro omiry ahtao toiparo rokē osēpurihkapory toto topēpyā myakāme, jūme toorihse toto exiryke. ³⁰Aorihtyā onēsemākapopyra Ritonōpo ahtao toiparo rokē oriorihnōko ynanase kokoro rokene. Yrome aorihtyā ēsemākapōko ropa Ritonōpo mana. Naeroro toiparo rokē pyra oriorihnōko sytatose. ³¹Wekyry tomo, opoko xine tākye ase Jezu Kyrixtu omipona oexirykō poko. Morara āko ase oya xine kokoro rokē orihsasaka jehtoh enetuputyryke ya. ³²Taro Epezu po roropa orikyise exiase, kaikuxi tamuru maro atatapoikety samo, yzehnotokō a jezujezukuruhtao. “Ameke pyra jorikyry mana,” ase roropa repe. Morara exiryke otyme kure jorikyry ya aorihtyā onēsemākapopyra ropa Ritonōpo ahtao? Popyra exiry ipunaka. Ynara āko imehnō mā repe. “Okynā pyra orihnōko sytatose, oty kara. Naeroro sotuhtone. Eukuru sētone,” āko onenetupuhpynō mā repe.

³³Tuaro ehtoko osenekunohpopyra oehtohkōme. Tyryrypyrykō poko exiketō maro osepepe kuahtao xine zae ehtoh rumekāko sytatose kyyrypyrykō poko ehtohme roropa, kuepekō saaro. ³⁴Toitoinē matose Ritonōpo waro pyra. Morara āko ase ohxirotokōme. Ajoajohpe oehtohkō irumekatoko. Zae ehtoh poko osenetupuhpoto. Oorypyrykō poko pyra ehtoko ipunaka.

Kuokokō ēsemamyry ropa poko

³⁵Otarāme amarokō ynara āko ekaropōko matose ya, “Otara aorikyhyry ēsemākapōko ropa Ritonōpo nae? Otara kuokokō exīko nahe?” āko matose roropa. ³⁶Osenetupuhpynōme sā matose. Otyro puhturu arykāko sytatose nono aka. Morara ahtao rokē ēxihtāko mana, ahtāko mā rahkene. ³⁷Zoko kara, ipuhturu rokē arykāko sytatose nono aka. Tiriikume ahtao, tiriiku puhturu rokē arykāko sytatose. Oxinase ahtao oxinase puhturu arykāko sytatose. ³⁸Ritonōpo rokē ipuhturu ēxihtanohpōko mana, otyro zokome ehtohme. Moraramē otyro zoko tahtase ahtao ipuhturu sā pyra mana, tyoro.

³⁹Sero nonopōkō pū oxisā pyra mana. Kupūkō tyoro mana, onokyro pū tyoro roropa mana. Torō tō pū tyoro, kana pū tyoro roropa.

⁴⁰Morararo kapu ao tyotyoro exiketō nae mana. Sero nono po tyotyoro exiketō nae roropa mana. Kapuaōkō kure potu mā toto. Sero nonopōkō kure potu roropa mā toto, yrome oxisā pyra toto kure exiry. ⁴¹Xixi kure potu mana. Nuno kure exiry tyoro mana. Xirikuato kure exiry tyoro roropa mana. Xirikuato tō roropa kure exiry oxisā pyra mā kehko.

⁴²Moro saaro exīko kymarokomo kuokokō tōsemākapose ropa ahtao Ritonōpo a. Kuokokō tonēse ahtao motaketyme mana. Yrome tōsemākapose ropa ahtao Ritonōpo a motapỹme exīko mana. ⁴³Tonēse kuokokō ahtao ixihpyryme mana, jamihme pyra roropa. Yrome tōsemākapose ropa kuahtao xine kure potu kuokokō exīko, jamihme roropa exīko mana. ⁴⁴Tonēse kuokokō ahtao aorihtyā ekepyryme rokē kuokokō mana. Yrome tōsemākapose ropa kuahtao xine kuokokō tyoro mana. Ritonōpo zuzenu nyrihpyry kuokokōme exīko mana. Sero nono poro kuahtao xine seropō zokome kuokokō mana. Yrome tōsemākapose ropa kuahtao xine Ritonōpo a, kuokokō Ritonōpo zuzenu nyrihpyryme exīko mana. ⁴⁵Ynara tymerose Ritonōpo omiryne, “Osemazuhme Atāo tyrise Ritonōpo a isene exiketyme, sero po tyotoketyme,” āko. Yrome Atāo myakā seromato, Ritonōpo zuzenu poe imehnō orihpỹme tyrīko mana. Atāo myakā esety Jezu Kyrixtu mokyro. ⁴⁶Osemazuhme kuokokō mā seropō zokome rokē mana. Yrome okynā pitiko ahtao imepỹ zoko ekarōko Ritonōpo kyya xine mana. Ritonōpo zuzenu nyrihpyry ekarōko kyya xine mana kuokokōme. ⁴⁷Osemazuhme Atāo zoko nono ke tyrise Ritonōpo a. Yrome Atāo myakāme, Jezu Kyrixtu tyhtose kapu ae. ⁴⁸Sero nonopōkō mā tokoke, nono ke tyrihpyry ke, Atāo samo. Yrome Kyrixtu maro exiketō mā imepỹ zoko apoīko mā toto toorihse tahtao xine. Jezu Kyrixtu zoko panō apoīko mā toto, kapu ae ayhtohpyry zoko panono. ⁴⁹Seromaroro nono ke tyrihpyry zoko sā kuokokō mana emero porehme. Okynā pyra kapu ae ayhtohpyry zoko sā kuokokō exīko mana, Kyrixtu zoko sā exīko.

⁵⁰Wekyry tomo, ynara kary se rokē ase oya xine. Kupūkō omōsaromepyra mana Ritonōpo esaka motaketyme kupūkō exiryke. Kuokokō mā motaketyme exiryke Ritonōpo maro exisaromepyra mana.

⁵¹Yrome etatoko pahne. Ritonōpo osetupuhpyry sero kypoko xine. Toitoinē kymarokō orihpyra exīko. Kytyrōmatorỹko rokē Ritonōpo mana axiny. ⁵²Axī pimyhkary sā tyoro exīko sytatose, rue panō etoryhtao kapu ao. Moro osetoryhtao aorihtyā ēsemākapōko ropa Ritonōpo mana, jūme orihzomopyra toto ehtohme. Mame kymarokō emero tyorōmāko mana. ⁵³Seropōkō zoko orihketyme mana emero porehme. Toorihse ahtao motāko kuokokō mana. Yrome kuokokō tyorōmāko Ritonōpo mana, motapỹme ehtohme, jūme orihzomopyra kuehtohkōme. ⁵⁴Ynara tymerose Ritonōpo omiryne, “Nonopōkō orihzomopyra exīko mana emero esēme toehse jahtao,” me tymerose. Aomipona exīko mā toto emero porehme. Orihketō tyorōmāko Ritonōpo mana orihzomopyra toto ehtohme. Tōmihpyryae ro orihpỹme kyritōrỹko mana.

⁵⁵“Naeroro kuorikyrykō zuno pyra sytatose.

Kyyryhmarykō zuno pyra roropa sytatose.”

⁵⁶Orihnōko sytatose emero porehme tyrypyhpyke kuexirykōke. Kyyrypyrykō poko zuaro sytatose Ritonōpo nymeropohpyry etaryke kyya xine. ⁵⁷Yrome kyyrypyrykō korokāko Ritonōpo mana, iirypyryme pyra kuehtohkōme. Kyjamihtanohtōrỹko mana kyyrypyrykō poko pyra kuehtohkōme, Kuesēkō Jezu Kyrixtu omipona kuexirykōke. Naeroro, “Kure mase,” sykatone eya.

⁵⁸Naeroro wekyry tomo, opyno xine ase. Orēpyra ehtoko Kyrixtu enetuputyry poko. Poremāpyra ehtoko roropa. Kuesēkō nyrohmanohpotopōpyry poko erohtoko kokoro rokene. Ritonōpo jamitunuru ke oerokurukohtao toiparo rokē pyra matose erohnōko. Moro waro matose.

**Tineru kurākary poko ekarotohme
imehnō Jezu poetory tomo a**

16 ¹“Yna roropa tineru kurākary se ynanase aropotohme Ritonōpo poetory tomo a, etuarimaketomo a, Juteapōkomo a,” matose ya onymerohpyrykō ae. Etatoko pahne, kure otinerūkō ekarory eya xine. Naeroro otinerūkō ikurākatoko. Morara ase roropa Jezu poetory tomo a, Karaxiapōkomo a. Morara āko roropa ase oya xine. ²Nomīkoe rokē otinerūkō apiakatoko ikurākatohme aporo. Tuhke tineru nae awahtao xine tuhke apiakatoko ikurākatohme. Tuhke hkopyra tineru nae awahtao xine tuhke hkopyra apiakatoko ikurākatohme. Mame anapiakahpyrykō tukurākase ahtao oya xine toeporehkase jahtao, “Axī ke otinerūkō apiakatoko,” kara ase. Jeporehkary oneraximara ehtoko. Seromaroro otinerūkō apiakatoko jeporehkary pune. ³Morarama oya xine toytose jahtao orutua kō aropōko ase Jerusarē pona. Onymenekatyākō aropōko ase. Pape merōko ase roropa onekarorykō poko Jerusarēpōkō neneryme. Moro pape arōko mā toto otinerūkō maro Jerusarē pona. ⁴Mame jytory kure ahtao ywy roropa ytōko ase toto maro.

Toytory poko Pauru osenetupuhtopōpyry

⁵Ytoytōko ase Masetonia poro. Mame tōtyhkase jahtao jytoytory poko Masetonia po, oya xine ytōko ase. ⁶Otarāme okynā se ase amaro xine. Otārāme ikonopory enahkapōko ase. Mame otarāme jakorehmāko matose jytotohme ropa. Aza rokē ytōko ropa ase otarāme? Zuaro pyra ase. ⁷Axītao rokē se pyra ase amaro xine. Okynā se ase amaro xine, Kuesēkō ise ahtao roropa.

⁸Yrome eraximary se ase aporo taro Epezu po. Otārāme otuhtoh konōto eraximāko ase aporo, Pētekoxite eraximāko. ⁹Tuhke nae taro Ritonōpo omiry etary se exiketomo. Naeroro Ritonōpo omiry poko toto amorepāko ase. Yrome tuhke yzehnotokō nae roropa. Jakorekehkākō mā toto, Jezu Kyrixtu ekaroryhtao ya.

¹⁰Ysā Timoteu roropa erohnōko Kuesēkō omi poe, omi kurā ekarory poko. Naeroro oya xine Timoteu toytose ahtao eahmatoko atapyīkō taka. Ipyno ehtoko roropa amaro xine se aehtohme. ¹¹Timoteu onypoihtopyra ehtoko nuaseme ro aexiry poko. Aepyry ropa eraximāko ase kuekyrykō maro. Naeroro akorehmatoko kure rokē aehtohme ropa ya. Tymōkomoke pyra anaropopyra ropa ehtoko owinoino xine.

¹²Tuhke rokē ynara asene kuekyrykō a, Aporo a, “Kure ya oytory Korīto pona imehnō Jezu poetory tō maro, Korītopōkō enese,” asene eya.

(1 Ko 16.24)

Yrome seromaroro oya xine ytopyra ynororo aporo. Imēīpo tȳpokōke hkopyra tahtao toytory se oya xine mā rahkene.

¹³Tuaro ehtoko Kyrixtu onurumekapopyra oya xine imehnō ehtohme. Yronymyryme Kuesēkō enetupuhtoko. Zehnotokō zuno pyra ehtoko. Orēpyra ehtoko Ritonōpo omipona. ¹⁴Oerohtohkō poko awahtao xine imehnō pyno ehtoko roropa.

¹⁵Otarāme Extepana tō waro matose ipoenō maro. Extepana tomo a Jezu tonetupuhse osemazuhme Kyrexia po. Yronymyryme Ritonōpo poetory akorehmāko mā toto. Wekry tomo, etatoko pahne, ¹⁶mokaro maro ehtoko. Toto omipona ehtoko roropa. Imehnō roropa toto maro ahtao, toto sā ahtao roropa, mokaro akorehmatoko roropa, isā oehtohkōme Kuesēkō omipona toto exiryke.

¹⁷Tākye ase Extepana tō oehtopōpyry poko Potunatu maro, Akaiku maro. Jakorehmāko mā toto oesahpyo xine jakorehmara toehse oexirykōke. ¹⁸Jeano ākyemāko mā toto, awākyematopōpyrykō saaro eya xine. Kure mā toto ya. Oya xine roropa kure rokē mā toto.

¹⁹Oeahmarykō se Jezu poetory tō taro Azia po. “Kure pāna matou?” kary se mā toto oya xine. Akira tō roropa, Pirixira maro, “Kure pāna matou?” kary se mā toto. Morara kary se Jezu poetory tō roropa, Akira tō tapyī tao oximōketomo. ²⁰Jezu poetory tō tarōkō emero, “Kure pāna matou?” kary se mā toto, oeahmarykō se mā toto.

Naeroro oseahmatoko oximōme awahtao xine, opyno xine yna ehtoh enetupuhtohme oya xine.

²¹Sero pape merōko ase jemary ke ro, “Kure pāna matou? Ywy ase Pauru.

²²Kuesēkō se pyra exiketō wānohnōko Ritonōpo mana,” āko ase.

“Osehko ropa Jezu,” āko ase, Kuesēkō oepiry ropa se jexiryke.

²³Kure oriporykō se ase Kuesēkō Jezu a.

²⁴Opyno xine ase ipunaka Jezu Kyrixtu tonetupuhse kyya xine exiryke. Enara.